

**Úrad pre reguláciu
elektronických komunikácií
a poštových služieb**

**Analýza relevantného
trhu č. 2**

**Veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania
v individuálnych mobilných sieťach**

V Bratislave 31. január 2019

1. Úvod

1.1. Legislatívny rámec a povinnosti úradu

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor ekonomickej regulácie pristúpil k analýze veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 definovaného Rozhodnutím úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb zo dňa 9.2.2016, ktorým sa určuje zoznam relevantných trhov (ďalej len „rozhodnutie o zozname relevantných trhov“), ako veľkoobchodné služby ukončenia hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 2). Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor ekonomickej regulácie (ďalej len „úrad“) pri analýze postupoval v súlade s:

a) platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky pre oblasť elektronických komunikácií:

- zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v platnom znení (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“),
- zákon č. 233/2015 Z. z. úplné znenie zákona 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v platnom znení (ďalej len „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“),

b) predpismi regulačného rámca Európskej únie pre oblasť elektronických komunikácií:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení v platnom znení (prístupová smernica),
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby v platnom znení (smernica o povolení),
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v platnom znení (ďalej len „rámcová smernica“),
- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb v platnom znení (smernica o univerzálnej službe),

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 531/2012 zo dňa 13.6.2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie v platnom znení (nariadenie o roamingu),

c) ostatnými príslušnými dokumentmi Európskej komisie:

- odporúčanie Komisie 2014/710/EÚ zo dňa 9.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „odporúčanie Komisie“),
- vysvetľujúce memorandum SWD(2014)298 k odporúčaniam Komisie zo dňa 9.10.2014 o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len „vysvetľujúce memorandum“),
- odporúčanie Komisie 2009/396/ES o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ zo dňa 7.5.2009,
- vysvetľujúce memorandum k odporúčaniam Komisie o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ,
- pokyny Komisie C(2018)2374 týkajúce sa analýzy trhov a stanovenia významnej trhovej sily v súlade s regulačným rámcom EÚ pre elektronické komunikačné siete a služby zo dňa 27.4.2018 (ďalej len „pokyny Komisie“),
- odporúčanie Komisie K(2008)5925 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby v konečnom znení zo dňa 15.10.2008.

Úrad pred stanovením postupu, určením úloh a cieľov analýzy zhrnul povinnosti úradu v rámci súťaže a regulácie v oblasti elektronických komunikácií na území Slovenskej republiky, ktoré mu vyplývajú zo zákona o elektronických komunikáciách.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tento zákon upravuje:

- a) podmienky na poskytovanie elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,

- b) podmienky na používanie rádiových zariadení,
- c) reguláciu elektronických komunikácií,
- d) práva a povinnosti podnikov a užívateľov elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- e) ochranu elektronických komunikačných sietí a elektronických komunikačných služieb,
- f) efektívne využívanie frekvenčného spektra a čísel,
- g) oprávnenia a povinnosti k cudzím nehnuteľnostiam v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním elektronických komunikačných sietí,
- h) ochranu súkromia a ochranu spracúvania osobných údajov v oblasti elektronických komunikácií,
- i) pôsobnosť orgánov štátnej správy v oblasti elektronických komunikácií.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách elektronická komunikačná služba (ďalej len „služba“) je služba obvykle poskytovaná za odplatu, ktorá spočíva úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na rozhlasové a televízne vysielanie. Služba nie je poskytovanie obsahu ani zabezpečenie alebo vykonávanie redakčného dohľadu nad obsahom prenášaným pomocou sietí a služieb a nezahŕňa služby informačnej spoločnosti, ktoré nespočívajú úplne alebo prevažne v prenose signálov v sieťach.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad ako národný regulátor a cenový orgán v oblasti elektronických komunikácií:

- a) vykonáva reguláciu elektronických komunikácií,
- b) zabezpečuje medzinárodné vzťahy v oblasti elektronických komunikácií na úrovni regulačných orgánov, aktívne sa podieľa na činnosti Orgánu európskych regulátorov pre elektronické komunikácie¹ (ďalej len „BEREC“), pričom podporuje jeho ciele súvisiace s presadzovaním väčšej koordinácie a konzistentnosti pri regulácii,
- d) chráni záujmy koncových užívateľov s ohľadom na kvalitu a ceny služieb,
- e) plní povinnosti podporujúce efektívnu hospodársku súťaž, efektívne investície a inovácie, rozvoj spoločného trhu Európskej únie, záujmy všetkých občanov členských štátov na území Slovenskej republiky, zodpovedajúci prístup k sieťam, prepojenie sietí a interoperabilitu služieb a chráni slobodu výberu prevádzkovateľa,
- l) vykonáva štátny dohľad nad plnením povinností ustanovených týmto zákonom (ďalej len „dohľad“).

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1211/2009 z 25.11.2009, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a jeho úrad.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad pred prijatím opatrenia, ktoré bude mať značný vplyv na relevantný trh, alebo ak to ustanovuje tento zákon, umožní dotknutým osobám vyjadriť sa k návrhu opatrenia. Lehota na vyjadrenie je jeden mesiac odo dňa zverejnenia návrhu opatrenia; v zložitých prípadoch môže byť lehota predĺžená najviac na dva mesiace. Ak je to primerané, úrad v čo najväčšej miere prihliadne na stanoviská združení koncových užívateľov, výrobcov telekomunikačných zariadení a podnikov.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách na účel konzultácií a verejných konzultácií s dotknutými stranami podľa § 67 úrad zriadi a spravuje na svojom webovom sídle konzultačné miesto. Na svojom webovom sídle úrad zverejní pravidlá upravujúce postup úradu a dotknutých osôb pri konzultáciách alebo verejných konzultáciách s dotknutými stranami podľa § 67. Návrhy opatrení, predložené pripomienky okrem informácií, ktoré sú označené ako predmet obchodného tajomstva, a výsledky konzultácií vrátane vyhodnotenia pripomienok úrad zverejňuje spôsobom uvedeným v predchádzajúcej vete; to neplatí, ak ide o verejné konzultácie s dotknutými osobami podľa § 67.

Podľa § 10 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách výsledky konzultácií, vrátane vyhodnotenia pripomienok, úrad zverejní na konzultačnom mieste do troch mesiacov od uplynutia lehoty na vyjadrenie podľa odseku 1.

Podľa § 10 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách ak návrh opatrenia bude mať vplyv na obchodovanie medzi členskými štátmi, úrad po zverejnení výsledkov konzultácií podľa odseku 3 sprístupní tento návrh s odôvodnením Európskej komisii, orgánu európskych regulátorov a národným regulačným orgánom členských štátov v súlade s § 9 ods. 4, ak ide o:

- a) určenie relevantných trhov,
- b) postupy analýzy relevantných trhov,
- c) povinnosti prepojenia sietí, interoperability služieb a povinnosti podľa § 26,
- d) uloženie, zmenu alebo zrušenie povinností podľa § 19 až 23 a § 25.

Podľa § 10 ods. 5 zákona o elektronických komunikáciách regulačné orgány členských štátov, orgán európskych regulátorov a Európska komisia môžu úradu predložiť pripomienky v lehote do jedného mesiaca, na ktoré úrad v čo najväčšej možnej miere prihliadne.

Podľa § 11 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách úrad je povinný konať a svoje rozhodnutia vydávať v súlade s princípmi efektívnosti, objektívnosti, transparentnosti, nediskriminácie, primeranosti a odôvodnenosti. Všetky svoje rozhodnutia, všeobecne záväzné právne predpisy a informácie, ktoré prispievajú k otvorenému a funkčne konkurenčnému trhu, zverejňuje na svojom webovom sídle, a ak tak ustanovuje tento zákon, aj vo vestníku, pričom tieto údaje priebežne aktualizuje.

Podľa § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie, vrátane technických noriem a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie. Ak sa úrad rozhodne nepostupovať podľa odporúčania Európskej komisie, informuje o tom Európsku komisiu a zdôvodní svoje rozhodnutie. Ak tento zákon neustanovuje inak, úrad prihliada na technologickú neutralitu regulácie, ktorá neukladá ani nediskriminuje používanie konkrétneho typu technológie. Ak technické normy a technické špecifikácie nie sú zverejnené, používajú sa normy prijaté európskymi organizáciami pre normalizáciu. Ak takéto normy nie sú, použijú sa primerane medzinárodné normy alebo odporúčania prijaté Medzinárodnou telekomunikačnou úniou, Európskou konferenciou poštových a telekomunikačných správ, Medzinárodnou organizáciou pre normalizáciu alebo Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii elektronických komunikácií podporuje efektívnu hospodársku súťaž pri poskytovaní sietí, služieb, pridružených prostriedkov a pridružených služieb najmä tým, že:

- a) zabezpečuje, aby v oblasti elektronických komunikácií, ako aj pri prenose obsahu, nedochádzalo k narušovaniu alebo obmedzovaniu efektívnej hospodárskej súťaže,
- b) dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä užívateľov so zdravotným postihnutím, starších užívateľov s osobitnými sociálnymi potrebami v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality; zdravotne postihnutým užívateľom sa na účely tohto zákona rozumie držiteľ preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách cieľom analýzy relevantných trhov je zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách efektívnu hospodárskou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv.

Podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách má významný vplyv na relevantnom trhu podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej hospodárskej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov (ďalej len „významný podnik“).

Podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách za významný podnik možno považovať podnik s významným vplyvom aj na trhu úzko súvisiacom,

ak sú väzby medzi týmito dvoma relevantnými trhmi také, že umožňujú prenesenie vplyvu z jedného trhu na druhý, a tým posilnenie vplyvu podniku na trhu.

Podľa § 17 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri posudzovaní, či ide o významný podnik, vyhodnocuje kritériá týkajúce sa príslušného relevantného trhu, pričom v čo najväčšej možnej miere prihliada na usmernenia na analýzu trhu zverejnené Európskou komisiou.

1.2. Základné etapy pri analýze relevantného trhu

Analýza relevantného trhu prebieha v nasledovných etapách:

a) Definovanie relevantného trhu

V procese definovania relevantného trhu úrad stanovuje jednotlivé relevantné trhy elektronických komunikácií podľa rozhodnutia o zozname relevantných trhov v súlade s platným odporúčaním Komisie. Úrad vymedzuje relevantný trh z vecného a územného hľadiska.

b) Vlastná analýza relevantného trhu

Cieľom analýzy vymedzeného relevantného trhu je zistiť, či na trhu existuje efektívna hospodárska súťaž. V prípade, že úrad na základe analýzy zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna súťaž, a pokiaľ nie je možné dôvodne očakávať, že sa v primeranom časovom okamihu tak stane, určí podnik, resp. podniky s významným vplyvom na tomto relevantnom trhu.

Určenie podniku s významným vplyvom úrad uskutoční na základe vyhodnotenia kritérií týkajúcich sa príslušného relevantného trhu, pričom úrad berie do úvahy súčasnú situáciu na trhu a predpokladaný budúci vývoj relevantného trhu. Analýza trhu je východiskom pri rozhodovaní o uplatnení, zmenení alebo zrušení regulačných opatrení.

c) Návrh povinností podľa §19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách

Podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy podľa § 17 tohto zákona zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách určí rozhodnutím významný podnik, a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Ak ide o trhy podľa § 17 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách, uloží podniku s významným vplyvom aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 21, 23 a 25 zákona o elektronických komunikáciách. Tieto

povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách je účastníkom konania podnik navrhnutý za významný podnik v analýze relevantného trhu. Podľa § 17 zákona o elektronických komunikáciách je podkladom na rozhodnutie úradu analýza relevantného trhu a vyjadrenia dotknutých osôb v konzultáciách podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách. Na účely tohto konania sa práva účastníka konania podľa § 33 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v platnom znení (ďalej len „Správny poriadok“) uplatňujú počas konzultácií podľa § 10 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení, a ktorým zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Pri navrhovaní povinností úrad berie do úvahy hlavný účel zákona o elektronických komunikáciách a základné ciele regulačného rámca Európskej únie:

1. zabezpečovanie ochrany hospodárskej súťaže,
2. prispievanie k rozvoju vnútorného trhu,
3. presadzovanie záujmov koncových užívateľov.

Podľa § 18 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy trhu zistí, že na príslušnom relevantnom trhu je efektívna hospodárska súťaž, nesmie uložiť alebo ponechať v platnosti povinnosti podľa § 19 až 25 zákona o elektronických komunikáciách. Existujúce povinnosti úrad zruší v rozhodnutí, ktorým sa zrušuje určenie podniku za významný podnik.

Podľa § 18 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad môže vo výnimočných prípadoch uložiť významným podnikom na príslušnom relevantnom trhu iné povinnosti týkajúce sa prístupu alebo prepojenia, než sú povinnosti uvedené v § 19 až 23 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad môže iné povinnosti uložiť iba s predchádzajúcim súhlasom Európskej komisie.

1.3. Zdroje informácií

Úrad zhromaždil a preskúmal všetky relevantné údaje a podklady súvisiace s predmetným relevantným trhom s cieľom zistiť, či na relevantnom trhu existuje efektívna hospodárska súťaž.

Pri analýze veľkoobchodného trhu č. 2 úrad využil informácie získané od oslovených podnikov a z verejne dostupných zdrojov.

Úrad vykonáva pravidelný polročný zber dát, z ktorého tiež získal niektoré kvantitatívne údaje od podnikov poskytujúcich verejnú mobilnú telefónnu službu koncovým zákazníkom a ukončenie hlasových volaní vo svojej mobilnej sieti.

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti je jednou z veľkoobchodných služieb, ktorú si poskytujú podniky v rámci vzájomného prepojenia sietí.

Úrad za zdroj informácií považoval všetky nižšie uvedené podniky.

Úrad oslovil všetkých sieťových mobilných operátorov (virtuálny mobilný operátor v Slovenskej republike nepôsobí), teda spoločnosť Orange Slovensko, a.s. (ďalej len „spoločnosť Orange Slovensko“), spoločnosť Slovak Telekom, a.s. (ďalej len „spoločnosť Slovak Telekom“), spoločnosť O2 Slovakia, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť O2 Slovakia“) a spoločnosť SWAN Mobile, a.s. (ďalej len „spoločnosť SWAN Mobile“), a požiadal ich o poskytnutie informácií k predmetnej analýze.

Úrad ďalej oslovil aj podniky IPfon, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť IPfon“), UTVIDE k.s. (ďalej len „spoločnosť UTVIDE“), Unient Communications SK, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Unient Communications“), DKJG systém a.s. (ďalej len „spoločnosť DKJG systém“), Telnix Ireland Limited, Onoffapp OÜ (ďalej len „spoločnosť Onoffapp“) a Alternet, s.r.o. (ďalej len „spoločnosť Alternet“), ktoré vo svojej oznamovacej povinnosti uviedli, že majú zámer poskytovať verejnú telefónnu službu prostredníctvom mobilnej siete. Úrad súčasne preskúmal aj informácie zverejnené na verejne dostupnom webovom sídle spoločnosti IPfon.

Na základe všetkých získaných podkladov a informácií úrad pristúpil k spracovaniu analýzy veľkoobchodného trhu č. 2.

2. Vymedzenie relevantného trhu

Prvým krokom analýzy bolo definovanie relevantného trhu č. 2 v národných podmienkach Slovenskej republiky z vecného a územného hľadiska.

Na základe rozhodnutia o zozname relevantných trhov, v súlade s odporúčaním Komisie z 9.10.2014 úrad vymedzil veľkoobchodný trh č. 2. Relevantný trh je definovaný v súlade s princípom technologickej neutrality, ako je uvedené v rámcovej smernici, článok 8, ods. 1, ktorý stanovuje, že: *„Členské štáty zabezpečia, aby národné regulačné orgány pri vykonávaní regulačných úloh zohľadnili v najväčšej možnej miere požiadavku technologickej neutrality regulácie.“*

Podľa článku 15 rámcovej smernice: *„Národné regulačné orgány definujú relevantné trhy podľa národných okolností, najmä relevantné geografické trhy na svojom území podľa princípov práva hospodárskej súťaže, pričom zohľadnia v čo najväčšej miere odporúčanie Komisie o relevantných trhoch, a pokyny Komisie. Základným východiskom pri definovaní relevantného trhu elektronických komunikácií je posledné odporúčanie Komisie, ako aj pokyny Komisie.“*

Relevantné trhy sú vymedzené z hľadiska vecného a územného. Podľa § 3 ods. 2 a 3 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je relevantný trh priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých výrobkov, výkonov, prác a služieb (ďalej len „tovar“), ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo zastupiteľné. Tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov. Zastupiteľnosť tovarov sa posudzuje najmä z hľadiska ich charakteristík, ceny a účelu použitia.

Vecné vymedzenie relevantného trhu predstavuje vymedzenie z hľadiska jednotlivých produktov a služieb, ktoré tvoria daný relevantný trh. Vecným vymedzením sa rozumie určenie skupiny produktov a služieb, ktoré sú vzájomne zhodné, zameniteľné či zastupiteľné z hľadiska ich schopnosti uspokojiť určitú potrebu užívateľa a zároveň z hľadiska ich štruktúry dopytu a ponuky.

Veľkoobchodný trh a aj zastupiteľnosť produktov a služieb na veľkoobchodnom trhu sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. Vecné vymedzenie predmetného trhu začína skúmaním zastupiteľnosti na maloobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre realizáciu služieb na maloobchodnom trhu. Úrad pristúpil k vymedzeniu príslušného veľkoobchodného trhu až po vymedzení súvisiaceho maloobchodného trhu a určení zastupiteľných produktov a služieb na maloobchodnom trhu.

2.1. Vecné vymedzenie súvisiaceho maloobchodného trhu

Zastupiteľnosť služieb na veľkoobchodnom trhu sa odvíja od zastupiteľnosti na súvisiacom maloobchodnom trhu, preto vecné vymedzenie predmetného trhu vždy začína skúmaním zastupiteľnosti služieb na úzko súvisiacom maloobchodnom trhu. Služba poskytovaná na veľkoobchodnom trhu je vstupom pre poskytnutie služieb na maloobchodnom trhu.

Súvisiacim maloobchodným trhom je trh poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby pre koncových užívateľov, konkrétne poskytovanie všetkých prichádzajúcich hlasových volaní v rámci poskytovania verejnej mobilnej telefónnej služby pre koncových užívateľov.

Zastupiteľnosť služieb s obmedzenou mobilitou

Úrad sa zaoberal zastupiteľnosťou ukončenia hlasového volania na čísla služby Domáca linka a Firemná linka, ktorú poskytuje spoločnosť Orange Slovensko svojim bytovým a nebytovým zákazníkom prostredníctvom mobilnej siete, ako verejnú telefónnu službu na pevnom mieste pripojenia na geografických číslach určených na služby v pevnom umiestnení. Táto služba je poskytovaná za rovnakých podmienok prostredníctvom verejnej mobilnej siete spoločnosti Orange Slovensko, ako aj prostredníctvom optickej siete, pričom možnosť poskytnúť službu na konkrétnom mieste pripojenia je závislá od pokrytia územia sieťami.

Spoločnosť Orange Slovensko ako poskytovateľ verejnej telefónnej služby v pevnom umiestnení prostredníctvom mobilnej siete koncovému užívateľovi zrušila, resp. obmedzila mobilitu predmetnej služby. Z uvedeného dôvodu službu Domáca linka a Firemná linka poskytovanú prostredníctvom GSM / UMTS siete nie je možné považovať za verejnú mobilnú telefónnu službu, ale za verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení.

Charakteristiky služieb Domáca linka a Firemná linka:

- technologicky ide o fakturované služby s aktívnou SIM kartou,
- služby sú poskytované na základe Všeobecných podmienok spoločnosti Orange Slovensko na poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb cez pevné pripojenie,
- služby Domáca linka a Firemná linka sú zmluvne viazané na konkrétne miesto pripojenia, ktoré musí užívateľ oznámiť spoločnosti Orange Slovensko pri uzavretí zmluvy o pripojení,
- pri službách je rešpektovaný Číslovací plán a užívateľom sú pridelované účastnícke čísla len z primárnej oblasti, v ktorej sa zaviazali služby využívať,

- pri službách je poskytovaná obojsmerná prenositeľnosť geografického čísla,
- pri hlasových volaniach na číslo tiesňového volania 112 je zabezpečená lokalizácia účastníka,
- je znemožnený prístup k roamingu, a to aj v pohraničných oblastiach, v ktorých by sa inak roamingové služby s ohľadom na charakteristiky šírenia signálu vo verejných mobilných sieťach využívať mohli,
- účastník sa mimo definovanej oblasti (primárna oblasť) neprihlási do siete (s výnimkou tiesňového volania 112),
- za prepojenie sietí spoločnosť Orange Slovensko účtuje iným podnikom fixný prepojovací poplatok v rovnakej výške ako za prepojenie so svojou optickou sieťou.

Spoločnosť Orange Slovensko upravila obmedzenie mobility zmluvnými dokumentmi a implementovala aj systém kontroly dodržiavania zmluvnej podmienky využívať služby len na určenom mieste pripojenia. Spoločnosť Orange Slovensko je oprávnená pri zistení využívania služby mimo odbernej jednotky poskytovanú verejnú telefónnu službu prerušiť alebo obmedziť a pri opakovanom porušení od uzavretej zmluvy o pripojení odstúpiť.

Na základe vyššie uvedených zistení úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní telefónnej služby poskytovanej prostredníctvom Domácej linky a Firemnej linky pri dodržiavaní zmluvných a technických obmedzení nie je z hľadiska definície relevantného trhu č. 2 zastupiteľné s ukončením hlasových volaní v mobilnej sieti.

Zastupiteľnosť s VoIP službami

Úrad ďalej skúmal ukončovanie takých hlasových volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby – prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut) a smerované na mobilné čísla národných operátorov. Úrad posudzoval, či je možné ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby považovať za zastupiteľné s ukončením vyššie uvedených štandardných hlasových volaní. Pri vyhodnotení zastupiteľnosti úrad posudzoval hlavne:

- funkcionality pri ukončení štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby,
- zastupiteľnosť na strane ponuky na základe technických charakteristík, ceny a účelu použitia ukončených štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby,

- homogenitu súťažných podmienok pri ukončení štandardných hlasových volaní a hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby.

Podľa informácií úradu hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prechádzajú z technického hľadiska tzv. konverziou hlasového signalizačného média protokolu v IP sieťach, a v takto zmenenom formáte sú smerované do cieľovej siete a ukončované rovnako ako štandardné hlasové volania. Podniky pôsobiace v sledovanom období na relevantnom trhu č. 2 v Slovenskej republike uviedli, že nedokážu uviesť presné čísla ukončenej prevádzky zostavenej z nemanážovateľných OTT služieb.

Ukončené hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby nie je možné oddeliť od celkového objemu ukončenej prevádzky, pretože prichádzajú do siete terminujúceho podniku ako štandardné hlasové volania. Ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby nepredstavuje žiadnu ďalšiu skupinu hlasových volaní, pretože pre podniky nie je podstatné, ako bolo volanie zostavené. Funkcionalita ukončovania štandardných hlasových volaní je rovnaká ako funkcionalita ukončovania hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že z hľadiska funkcionality považuje ukončovanie takých hlasových volaní, ktoré boli zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby, za zastupiteľné s ukončovaním štandardných hlasových volaní.

Pri zastupiteľnosti na strane ponuky úrad zisťoval, či pri ukončovaní štandardných hlasových volaní majú národní operátori rozdielne technické podmienky v porovnaní s ukončovaním hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby. Úrad zistil, že aj hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do siete slovenských podnikov prostredníctvom štandardných prepojení a pre ich ukončenie sú využívané tie isté technické zariadenia, ako pre ukončovanie hlasových volaní zostavených vo verejných mobilných sieťach.

Podniky poskytujúce verejné telefónne služby vo verejných mobilných sieťach nedokážu rozlíšiť, že volanie bolo zostavené ako nemanážovaná VoIP služba, a takéto volanie ukončujú rovnako, ako akékoľvek iné prichádzajúce štandardné volanie. Hlasové volania zostavené prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajú do jednotlivých sietí už „konvertované“ a sú totožné so štandardnými hlasovými volaniami vzniknutými v akejkoľvek sieti.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby je plne zastupiteľné s ukončením štandardných hlasových volaní, pretože z pohľadu ukončenia hlasového volania vo verejnej mobilnej sieti nie je dôležitý spôsob zostavenia

hlasového volania. Ak volanie spĺňa technické a technologické predpoklady na ukončenie hlasového volania v mobilnej sieti, podniky nemajú žiadnu technickú prekážku na ukončenie takéhoto volania.

Z vykonanej analýzy zastupiteľnosti ukončenia štandardných hlasových volaní a ukončenia hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby vyplynulo, že súťažné podmienky sú úplne rovnaké.

Úrad dospel k záveru, že ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo z vecného hľadiska spĺňa všetky charakteristiky ukončenia štandardného volania v individuálnej mobilnej sieti, a preto tieto ukončené volania do relevantného trhu č. 2 zahrnul. Ukončenie hlasových volaní zostavených prostredníctvom nemanážovanej VoIP služby má rovnakú funkcionálnu ako ukončenie štandardných prichádzajúcich hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti. Z pohľadu ponuky je úplne zastupiteľné s ukončením štandardných hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti a existujúce súťažné podmienky sú plne homogénne so súťažnými podmienkami ukončenia štandardných hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti.

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti zahŕňa aj ukončenie hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla, ktoré boli zostavené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (napr. aplikácia SkypeOut) a následne ukončené na mobilných číslach, ale nezahŕňa volania, ktoré boli ukončené prostredníctvom nainštalovanej aplikácie (volania z aplikácie Skype na aplikáciu Skype bez použitia čísla NI-ICS (Number independent interpersonal communication service) a pod.).

Prichádzajúce hlasové volanie (ukončenie hlasového volania), pre ktorého prijatie je nevyhnutné mať nainštalovanú aplikáciu a mať na mobilnom zariadení zapnuté dátové služby – prístup k internetu, úrad na maloobchodnej úrovni nepovažuje za zastupiteľné so štandardným prichádzajúcim hlasovým volaním do mobilnej telefónnej siete (s ukončením štandardných hlasových volaní v individuálnej mobilnej telefónnej sieti).

2.2. Vecné vymedzenie veľkoobchodného trhu

Veľkoobchodný trh sa odvíja od situácie na súvisiacom maloobchodnom trhu. Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti zahŕňa ukončenie všetkých hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla konkrétneho podniku bez ohľadu na to, kde a akým spôsobom bolo toto hlasové volanie zostavené.

Služba ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej telefónnej sieti zahŕňa ukončenie hlasových volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne čísla, ktoré boli zostavené buď vo vlastnej sieti konkrétneho operátora, v inej národnej sieti, alebo v zahraničí.

Každý podnik pôsobiaci na predmetnom trhu

- 1) ukončuje hlasové volania zostavené v jeho vlastnej sieti, on-net volania, tzv. samozásobovanie (self-supply) alebo
- 2) v rámci prepojenia poskytuje službu inému podniku, off-net volania, teda ukončuje hlasové volania zostavené v inej národnej sieti, resp. zostavené v zahraničnej sieti.

Z hľadiska funkcionality a zastupiteľnosti na strane dopytu aj ponuky je ukončenie hlasových volaní zostavených v zahraničí identické s ukončením hlasových volaní zostavených v národných sieťach. Z uvedeného dôvodu sú ukončené hlasové volania vo verejnej mobilnej sieti zostavené v zahraničí v krajinách Európskej únie alebo Európskeho hospodárskeho priestoru (ďalej len „EÚ / EHP“), ako aj mimo EÚ / EHP súčasťou relevantného trhu č. 2. EHP je zoskupenie štátov EÚ, Nórska, Islandu a Lichtenštajnska.

Volania v národnom roamingu

Služba ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti zahŕňa aj ukončené volania v rámci národného roamingu. V oblastiach, ktoré nemajú spoločnosti O2 Slovakia a SWAN Mobile pokryté vlastnou sieťou, využívajú národný roaming od spoločnosti Slovak Telekom alebo spoločnosti Orange Slovensko. Úrad považuje všetky prichádzajúce volania na mobilné telefónne čísla spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile za jednu kategóriu hlasových volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile bez ohľadu na to, či z technického hľadiska boli ukončené fyzicky v mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom alebo Orange Slovensko v rámci národného roamingu, alebo boli ukončené fyzicky vo verejnej mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, resp. spoločnosti SWAN Mobile.

Spoločnosť O2 Slovakia v sledovanom období každoročne počas rokov 2015 až 2017 ukončila približne ■ % (**predmet obchodného tajomstva** (ďalej len „[OT]“) volaní na základe zmluvy o národnom roamingu. Spoločnosť SWAN Mobile ukončila počas rokov 2015 až 2017 približne ■■■■■ % [OT] volaní na základe zmluvy o národnom roamingu.

Zastupiteľnosť s ukončovaním volaní v individuálnych mobilných sieťach

Na účely vecného vymedzenia veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 sa úrad ďalej zaoberal vzájomnou zastupiteľnosťou služieb ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach.

Úrad skúmal dané vymedzenia trhu z hľadiska možných substitútov na strane dopytu a ponuky a skonštatoval, že nenašiel substitút k ukončeniu hlasového volania (terminácii) v individuálnych mobilných sieťach, ako to vyplýva aj z podstaty trhu ukončenia volania.

Pri poskytovaní predmetnej služby vždy príslušné ukončované volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo.

Ukončenie hlasového volania v jednej individuálnej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej sieti. Na predmetnom relevantnom trhu pôsobia 4 mobilní operátori, ktorí poskytujú ukončenie hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach - spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť O2 Slovakia a spoločnosť SWAN Mobile. Vzhľadom na fakt, že plnenia spočívajúce v ukončovaní hlasových volaní v individuálnych mobilných sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné na území Slovenskej republiky v súčasnosti vidieť 4 samostatné trhy. Úrad preto z vecného hľadiska vymedzil 4 samostatné trhy – trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko, trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom, trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia a trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.

Na každom z týchto reálnych trhov má konkrétny podnik 100 % trhový podiel. Rozdielna je veľkosť jednotlivých reálnych relevantných trhov, ktorá je v potenciálnej rovine daná počtom koncových užívateľov podniku (aktívnych SIM kariet) a vo faktickej rovine počtom ukončených minút. Opäť je potrebné vychádzať z definície trhu. V tejto rovine môžeme hovoriť o potenciálnej veľkosti trhu, keďže počet aktívnych SIM kariet vytvára potenciálne väčší priestor na ukončovanie volania v danej sieti. Veľkosť relevantného trhu vo faktickej rovine je možné vyjadriť súhrnom plnení spočívajúcich v ukončovaní hlasových volaní podľa definície relevantného trhu č. 2.

Úrad po preskúmaní daného vymedzenia trhu z hľadiska fyzikálnych a technických charakteristík, ako aj z hľadiska ceny a účelu použitia na strane dopytu a ponuky konštatuje, že neexistuje žiadna zastupiteľná služba k ukončeniu hlasového volania v individuálnych mobilných sieťach, pretože pri poskytovaní tejto služby vždy príslušné volanie prichádza na určené konkrétne mobilné telefónne číslo

a nie je ho možné z pohľadu zastupiteľnosti ukončiť ako volanie prichádzajúce na iné mobilné telefónne číslo.

2.3. Územné vymedzenie relevantného trhu č. 2

Podľa článku 55 pokynov Komisie po vecnom vymedzení relevantného trhu nasleduje geografické, alebo územné vymedzenie trhu, keďže až na základe územného vymedzenia relevantného trhu produktov a služieb môžu národné regulačné orgány uskutočniť jeho analýzu. Územným vymedzením relevantného trhu sa rozumie geografické vymedzenie územia, na ktorom pôsobia jednotlivé subjekty trhu na strane dopytu a ponuky. Územne je trh vymedzený tým, že podmienky súťaže sú na celom území dostatočne podobné a zároveň sú odlišiteľné od podmienok na susediacich územiach. Článok 56 pokynov Komisie ďalej stanovuje, že podmienky na danom geografickom relevantnom trhu nemusia byť dokonale homogénne, ale postačuje, ak sú posúdené ako dostatočne homogénne. Článok 56 ďalej uvádza: *„Len tie oblasti, kde sú podmienky súťaže heterogénne, nemajú byť považované za súčasť rovnakého trhu.“*

Podľa § 3 ods. 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže je priestorový relevantný trh vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Úrad pri územnom vymedzení trhu vychádzal z vecného vymedzenia relevantného trhu. Súťažné podmienky pri poskytovaní ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti sú podľa názoru úradu na celom území Slovenskej republiky dostatočne homogénne. Úrad dospel k záveru, že územným vymedzením relevantného trhu č. 2 je územie celej Slovenskej republiky s výnimkou oblastí, kde konkrétny podnik nemá pokrytie svojou vlastnou sieťou alebo sieťou využívanou v národnom roamingu od iného podniku.

3. Analýza

Podľa § 17 ods. 1 až 3 zákona o elektronických komunikáciách bolo cieľom analýzy zistiť, či na veľkoobchodnom relevantnom trhu č. 2 je efektívna hospodárska súťaž a či pôsobí na veľkoobchodnom trhu č. 2 podnik, ktorý sám alebo spoločne s inými podnikmi má na predmetnom trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predmetom analýzy bolo:

- identifikovať podniky pôsobiace na predmetnom trhu,
- posúdiť, či na relevantnom trhu č. 2 existuje významný podnik, ktorý podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách sám alebo spoločne s inými podnikmi má na tomto trhu také postavenie, že nie je vystavený efektívnej súťaži a ekonomický vplyv mu v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov,
- na základe záverov analýzy v prípade zistenia, že:
 - na trhu nie je efektívna súťaž, určiť podniky s významným vplyvom a navrhnúť uloženie povinností, ktoré môžu byť ponechané, zmenené alebo doplnené v porovnaní so súčasnými právoplatnými SMP rozhodnutiami, alebo
 - na trhu existuje efektívna súťaž, navrhnúť zrušenie súčasných právoplatných rozhodnutí o určení jednotlivých spoločností za významný podnik a uloženie povinností na predmetnom relevantnom trhu.

3.1. Identifikácia podnikov

Úrad oslovil všetkých sieťových mobilných operátorov, teda spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť O2 Slovakia a spoločnosť SWAN Mobile a požiadal ich o poskytnutie informácií k predmetnej analýze.

Úrad oslovil aj spoločnosti IPfon, UTVIDE, Unient Communications, DKJG systém, Telnyx Ireland Limited, Onoffapp OÜ a Altnet, ktoré vo svojej oznamovacej povinnosti uviedli, že majú zámer poskytovať verejnú telefónnu službu prostredníctvom mobilnej siete. Úrad zistil, že spoločnosti UTVIDE, DKJG systém, Unient Communications, Telnyx Ireland Limited, Onoffapp, Altnet a IPfon v čase spracovania analýzy neposkytovali verejnú mobilnú telefónnu službu koncovým zákazníkom prostredníctvom mobilnej elektronickej komunikačnej siete.

Úrad preskúmal informácie zverejnené na verejne dostupnom webovom sídle spoločnosti IPfon a zistil:

1. Spoločnosť IPfon podľa informácií zo svojho webového sídla poskytuje nasledujúce služby:
 - Telefónna linka cez IP - je poskytovaná cez širokopásmové siete a internet s použitím protokolu SIP. Koncovým zariadením môže byť pevný IP telefón, telefónna ústredňa, prevodník rozhraní (na analóg alebo ISDN), prípadne softvérový telefón v počítači alebo smartfóne.
 - Špeciálne čísla - umožňuje získať ľahko zapamätateľne čísla (tzv. strieborné a zlaté čísla) a čísla so špeciálnou tarifáciou (čísla s predvoľbou 0800 a 0900, skrátene čísla 16XXX, 17XXX a 18XXX).
 - SMS služby - umožňuje hromadné odosielanie správ.
 - Virtual FAX - umožňuje prepojiť faxové číslo s e-mailovými schránkami alebo firemným informačným systémom, a prijímať a odosielať faxy cez počítač, tablet alebo smartfón.

2. V dokumente Všeobecné podmienky pre poskytovanie verejnej elektronickej komunikačnej služby - verejnej telefónnej služby spoločnosti IPfon sa uvádza:
 - zriadenie pripojenia k sieti a verejnej telefónnej službe je realizované aktiváciou telefónneho čísla v sieti poskytovateľa a pridelením prihlasovacích údajov k tejto službe. (článok 2, kap. 2.2, ods. 1),
 - poskytovanie pripojenia do siete internet alebo prepojenej dátovej siete nie je predmetom Zmluvy o poskytovaní verejných služieb, každá zmluvná strana zodpovedá za svoje pripojenie do internetu alebo prepojenej dátovej siete, ako aj za prípadnú nedostupnosť verejnej telefónnej služby spôsobenú poruchou tohto pripojenia. (článok 2, kap. 2.2, ods. 3)

3. V Technickej špecifikácii účastníckych rozhraní spoločnosti IPfon sa uvádza:
 - koncovým bodom siete IPfon pri poskytovaní verejnej telefónnej služby účastníkom je sieťové rozhranie smerovača telefónnych hovorov IPfon, pripojeného k sieti internet alebo prepojenej dátovej sieti. (kap. 2, ods. 2),
 - pripojenie k internetu, alebo prepojenej dátovej sieti, si zabezpečuje účastník aj poskytovateľ samostatne, fyzické parametre rozhrania pre pripojenie do dátovej siete sú definované poskytovateľom dátového pripojenia (kap. 2, ods. 3)

Následne úrad požiadal spoločnosť IPfon o predloženie informácií a odpovedí na otázky úradu. Spoločnosť IPfon vo svojej odpovedi zo dňa 23.7.2018 zaevidovanej úradom pod číslom 71/OER/2018-3902 uviedla:

- *„S využitím množiny mobilných účastníckych čísel poskytuje verejnú telefónnu službu prostredníctvom verejnej mobilnej elektronickej komunikačnej siete resp. sietí (ďalej len „služba IPfon Mobile“).*

- Služba IPfon Mobile je v súčasnosti poskytovaná prostredníctvom prístupových sietí 3G/4G/WiFi, a to s využitím paketového prenosu signalizácie a médií (hlasu) cez IP (Internet Protocol), pričom poskytovateľ hlasovej služby kontroluje kvalitu služby.
- Typické koncové zariadenie pre službu IPfon Mobile je smartfón so softvérovým komponentom IPfon Mobile a s pripojením do jednej alebo viacerých dátových IP sietí 3G/4G/WiFi. Koncové zariadenie je v sieti IPfon Mobile špecifikované jedinečnou sieťovou adresou - číslom E.164. Koncové zariadenie prostredníctvom 3G/4G/WiFi dátovej IP siete/sietí zostaví a udržiava virtuálny spojovací okruh s niektorou z hlasových ústrední siete IPfon Mobile, pričom tento okruh následne umožňuje obojsmerný prenos volaní, SMS a signalizácie medzi ústredňou siete IPfon Mobile a koncovým zariadením.
- Použitie technické riešenie je nezávislé na konkrétnej používanej dátovej IP sieti, ako aj forme zmluvného vzťahu s prevádzkovateľom tejto dátovej siete. Využívanie hlasovej služby IPfon Mobile funguje napríklad nasledovným spôsobom:
 - užívateľ hlasovej služby IPfon Mobile začne volanie (prichádzajúce alebo odchádzajúce) cez sieť IPfon Mobile vo svojej kancelárii prostredníctvom svojej WiFi siete (služba IPfon Mobile funguje ako ekvivalent VoWiFi),
 - počas volania užívateľ opustí kanceláriu, čím sa dostane z dosahu svojej WiFi siete, koncové zariadenie preto prepne prenos na inú IP sieť, napríklad 4G mobilné IP pripojenie (služba IPfon Mobile funguje ako ekvivalent VoLTE),
 - ak má koncové zariadenie prístup do viacerých mobilných IP sietí (Dual SIM), môže počas volania užívateľ prechádzať medzi týmito sieťami,
 - užívateľ prichádza domov, kde sa koncové zariadenie pripojí na domácu WiFi sieť užívateľa, a prebiehajúce hlasové volanie sa dokončí prostredníctvom tejto WiFi siete.
- Podobný scenár platí aj pri využití služby mimo územia SR, napríklad:
 - užívateľ pri príchode do zahraničia využije hlasovú službu IPfon Mobile prostredníctvom IP dátového pripojenia, ktoré mu je poskytnuté s využitím dátovej SIM karty slovenského operátora, roamujúcej v zahraničnej mobilnej sieti,
 - následne užívateľ využije hlasovú službu IPfon Mobile prostredníctvom WiFi siete na letisku, v hoteli, a pod.,
 - následne si užívateľ zakúpi predplatenú dátovú SIM kartu zahraničného mobilného operátora, použije ju vo svojom koncovom zariadení, a ďalej používa hlasovú službu IPfon prostredníctvom

mobilného dátového pripojenia poskytovaného zahraničným operátorom.

- *Koncové zariadenie služby IPfon Mobile s pridelenou adresou E.164 (účastníckym číslom mobilnej siete IPfon) je pripojené na ústredňu hlasovej siete IPfon Mobile, a umožňuje využívanie telefónnej služby IPfon Mobile v mobilnom umiestnení. Medzi ústredňou IPfon a koncovým zariadením sa používa prenos hovorových dát vo forme IP paketov cez dátové IP siete 3G/4G/WiFi rôznych prevádzkovateľov, bez väzby na konkrétneho prevádzkovateľa dátovej siete.*
- *Hlasová sieť IPfon na poskytovanie verejných telefónnych služieb je založená na prenose volaní vo forme IP paketov s využitím protokolov SIP/SIPS na prenos signalizácie a RTP/SRTP na prenos médií (hlas a prípadne video). Na rozhraniach siete IPfon (prepojenie s inými podnikmi aj pripojenie účastníkov) sa v prípade potreby IP prenos konvertuje do iného požadovaného tvaru (rozhrania/protokolu).*
- *Strategickým záujmom IPfonu je prevádzkovať všetky časti verejnej telefónnej siete okrem prístupovej (access) siete, namiesto ktorej sa využívajú vhodné prístupové siete iných podnikov. Pri poskytovaní služby IPfon Mobile to v súčasnosti znamená využitie rádiových prístupových sietí 3G/4G iných podnikov a zároveň aj využitie dostupných WiFi sietí (domácnosť, kancelária, verejné priestranstvá).*
- *Špecifikom IPfonu je, že vzhľadom na nezískanie priameho veľkoobchodného prístupu k prístupovým častiam mobilných sietí používa IPfon Mobile prístup k rádiovým sieťam (3G/4G) na základe maloobchodných zmlúv na poskytovanie mobilnej dátovej služby a verejná telefónna služba IPfon Mobile sa cez mobilnú 3G/4G sieť iného prevádzkovateľa prenáša enkapsulovaná (zapuzdrená) do podoby dátových IP paketov.*
- *Po zapnutí koncového zariadenia sa toto zariadenie pripojí do dostupnej dátovej IP siete alebo siete (3G/4G/WiFi) a spustí sa softvérový komponent IPfon Mobile.*

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED] [OT].

- *V sieti IPfon sú v súčasnosti používané nasledujúce rozhrania a prislúchajúce protokoly:*
 - *pre prepojenie s inými verejnými telefónnymi sieťami TDM - SS7 ISUP, cez G.703 (E),*
 - *pre prepojenie s inými verejnými telefónnymi sieťami IP - SIP cez IEEE 802.3ab (100/1000BASE-T),*
 - *pre vnútornú komunikáciu v sieti IPfon (medzi ICGW, SSW) - SIP cez IEEE 802.3ab (100/1000BASE-T),*
 - *pre komunikáciu SSW s koncovým zariadením - SIP cez IP cez E-UTRAN / Uu / Um /IEEE802.11a/b/g/n/ac,*
 - *pre komunikáciu softvérového komponentu IPfon Mobile s koncovým zariadením - API príslušného subsystému koncového zariadenia,*
 - *pre komunikáciu s inými SMS centrami - SMPP cez TLS cez IEEE 802.3ab (100/1000BASE-T) alebo HTTP cez IEEE 802.3ab (100/1000BASE-T).*
- *Mobilita služby IPfon Mobile je zabezpečená využívaním tejto služby v prenosnom mobilnom koncovom zariadení, ktoré má zabezpečené mobilné dátové IP spojenie na komunikáciu s ústredňami spoločnosti IPfon rýchlosťou min. cca 30 kbps, optimálne cca 90 kbps. Využívaná IP sieť môže byť neverejná (virtuálna privátna sieť) alebo verejná (internet). Využívaných môže byť aj viaceré dátových IP sietí súčasne. Technické požiadavky spĺňa prakticky každá v súčasnosti poskytovaná mobilná dátová služba ľubovoľného operátora aj každá privátna, aj verejná sieť WiFi. Prístup k IP sieti má od jej prevádzkovateľa spravidla obstaraný užívateľ, no môže ho pre užívateľa obstarat' aj IPfon ako poskytovateľ hlasovej služby.*
- *Zodpovedanie otázky o spôsobe a rozsahu zabezpečovania roamingu je, vzhľadom na technické špecifiká služby IPfon Mobile, závislé na definovaní, resp. chápaní pojmu roaming. Ak sa roamingom myslí „poskytnutie telekomunikačného spojenia účastníkovi na mieste mimo krajiny, v ktorej má účastník zaregistrované telekomunikačné služby“ (v zmysle definície pojmu roaming <https://sk.wikipedia.org/wiki/Roaming>), služba IPfon Mobile umožňuje roaming v rámci celého sveta, kdekoľvek*

v dosahu vhodnej dátovej IP siete s prístupom do internetu. Kvôli povahe siete internet a možnosti komunikovať cez túto sieť v rámci celého sveta, nie je potrebné uzatvárať medzi IPfonom a prevádzkovateľmi IP sietí v jednotlivých krajinách osobitné dohody na umožnenie využívania služby IPfon Mobile. Využívanie služby IPfon Mobile je mimo územia SR z pohľadu koncového užívateľa dostupné spôsobom „roam-like-at-home“, nakoľko účastník môže prijímať a uskutočňovať volania (resp. SMS) rovnako ako v domovskej krajine, bez akýchkoľvek ďalších poplatkov a obmedzení na strane IPfonu.

[OT].

Vzhľadom na rozsah požadovaných lokalizačných údajov pri volaní z mobilnej siete, úzko súvisiaci s využívaním rádiovkej prístupovej siete, sa lokalizačné údaje

[OT].

-
- Služba IPfon Mobile na mobilných účastníckych číslach je primárne navrhnutá a poskytovaná ako funkčný ekvivalent mobilnej hlasovej a SMS služby poskytovanej tradičnými mobilnými operátormi (MNO – mobile network operators). To zahŕňa službu uskutočňovania a príjmu hlasových volaní, ako aj uskutočňovania a príjmu krátkych textových správ SMS. Služba je určená na používanie na mobilnom koncovom zariadení - smartfóne.
- V súčasnosti pri poskytovaní mobilnej služby sú používané tieto signalizačné protokoly:
 - hlasová služba v sieti IPfon - SIP, SIPS,
 - hlasová služba na prepojení - SS7 ISUP, SIP,
 - SMS v sieti IPfon - SIP, SIPS, HTTPS, SMTP,
 - SMS na prepojení - SMPP, HTTPS.

[OT].

[OT].

[OT].

[OT].

[OT].

- *Máme za to, že pre určenie podniku ako významného podniku na trhu ukončovania volaní je rozhodujúce, že iba podnik samotný má možnosť ukončiť volanie na číslach vo svojej vlastnej sieti, a na takto vymedzenom trhu (ukončovania volaní vo svojej vlastnej sieti) má monopolné postavenie.*
- *IPfon prevádzkuje vlastnú technológiu mobilnej siete okrem rádiovkej siete a môže negociovat' poplatky za ukončenie volaní nezávisle na hostiteľskej sieti. Jedine podnik IPfon je schopný ukončiť mobilné volania v mobilnej sieti IPfon.*
- *Poukazujeme na to, že IPfon bol určený za významný podnik na veľkoobchodnom trhu ukončenia volania v pevnej sieti, pričom niet podstatného rozdielu medzi poskytovaním verejnej telefónnej služby spoločnosťou IPfon v pevnej sieti a v mobilnej sieti. V oboch prípadoch IPfon vlastní a prevádzkuje všetky časti verejnej telefónnej siete okrem fyzickej prístupovej siete (káblové vedenia k účastníkom alebo rádiové*

pokrytie), ktorá je v oboch prípadoch (na oboch relevantných trhoch) nahradená prenosom telefónnej služby v podobe IP paketov cez prístupové siete iných podnikov.

- *Aj keď IPfon nie je priamo prevádzkovateľom fyzickej mobilnej rádiovkej (prístupovej) siete, služba IPfon Mobile takéto siete využíva a náklady na využitie mobilnej rádiovkej siete (sietí) sa podieľajú na celkových nákladoch na volanie v sieti IPfon Mobile“.*

Po vyhodnotení informácií poskytnutých spoločnosťou IPfon a informácií, ktoré mal úrad k dispozícii, dospel úrad k nasledujúcim záverom:

1. Podľa klasifikácie v správe BEREC-u o OTT službách (BoR (16) 35) z januára 2016 je služba IPfon Mobile službou Over-the-Top (ďalej len „OTT“). Hlasová služba poskytovaná s použitím čísel ako OTT služba, ktorá umožňuje uskutočňovať volania do PATS/PSTN, je v správe BEREC-u zaradená medzi služby OTT-0. Úrad takýto typ služby nepovažuje za plnohodnotnú mobilnú telefónnu službu, ktorá je definovaná špecifikáciami 3GPP/ETSI.
2. Užívateľ môže používať službu IPfon Mobile len v prípade, ak súčasne kontinuálne používa dátovú službu, teda službu prístupu k internetu niektorého mobilného operátora, prípadne používa prístup k internetu prostredníctvom WiFi. Bez prístupu k internetu nie je možné hlasovú službu IPfon Mobile používať. Náklady na prístup k internetu znáša odberateľ prístupu k internetu, a nie spoločnosť IPfon.
3. Keďže koncovým zariadením pre službu IPfon Mobile je smartfón so softvérovou aplikáciou IPfon Mobile, disponuje uvedené koncové zariadenie fyzickou SIM kartou iného podniku prevádzkujúceho mobilnú elektronickú komunikačnú sieť. Bez tejto fyzickej SIM karty by sa koncové zariadenie nedokázalo pripojiť k mobilnej elektronickej komunikačnej sieti iného podniku, čo by znemožnilo, resp. výrazne obmedzilo používanie služby IPfon Mobile. Použitie mobilného telefónu bez SIM karty je možné len v prípade, keď je koncové zariadenie pripojené na internet cez sieť WiFi. Úrad poskytovanie hlasových služieb spoločnosti IPfon prostredníctvom využitia služby prístupu k internetu prostredníctvom WiFi nepovažuje za mobilnú telefónnu službu.
4. Koncové zaradenie pre službu IPfon Mobile je identifikované duplicitným spôsobom – účastníckym číslom mobilnej siete iného podniku a účastníckym číslom služby IPfon Mobile, t. j. účastník je dosiahnuteľný pod dvoma rôznymi účastníckymi číslami E.164.

5. Spoločnosť IPfon neprevádzkuje rádiovú prístupovú sieť a ani nemá uzavreté zmluvy s podnikmi prevádzkujúcimi mobilné elektronické komunikačné siete pre priamy veľkoobchodný prístup k rádiovkej prístupovej sieti. Uzavretie zmluvného vzťahu s podnikom prevádzkujúcim mobilnú elektronickú komunikačnú sieť týkajúceho sa prístupu k rádiovkej prístupovej sieti necháva na koncového užívateľa.
6. Sieť, ktorou disponuje spoločnosť IPfon, nespĺňa požiadavky odporúčaní ITU-R M.1457 a ITU-R M.2012 ohľadom architektúry, rozhraní, signalizačných protokolov a procedúr, a preto nie je mobilnou elektronickou komunikačnou sieťou.

Na základe uvedeného úrad dospel k záveru, že spoločnosť IPfon neprevádzkuje verejnú mobilnú telefónnu sieť a neposkytuje verejnú mobilnú telefónnu službu. V prípade spoločnosti IPfon nie je možné vymedziť individuálnu mobilnú sieť pre ukončenie volaní pre potreby analýzy relevantného trhu č. 2, nakoľko spoločnosť IPfon neprevádzkuje rádiovú prístupovú sieť a jej infraštruktúra nedisponuje účastníckym rozhraním pre pripojenie koncového zariadenia užívateľa, a preto ju nezahrnul medzi podniky pôsobiace na predmetnom veľkoobchodnom trhu č. 2.

Spoločnosť Alternet na žiadosť úradu o poskytnutie informácií uviedla, že v budúcnosti nemá v pláne poskytovať služby ako mobilný virtuálny operátor, ale plánuje poskytovať mobilné siete a služby prostredníctvom LTE technológie na frekvenciách v pásme 3,7 GHz a dovolateľnosť koncových zákazníkov spoločnosti Alternet (ukončovanie volaní v sieti spoločnosti Alternet) bude realizovaná prostredníctvom spoločnosti IPfon. Spoločnosť Alternet ďalej vo svojej odpovedi uviedla, že vzhľadom na skoré štádium projektu a viaceré možné varianty realizácie služieb nie je možné poskytovanie verejnej telefónnej služby v tomto čase spresniť do požadovaných detailov. V závere svojej odpovede spoločnosť Alternet uviedla, že spoločnosť IPfon bude zabezpečovať službu ukončenia volaní na čísla spoločnosti Alternet. V nadväznosti na uvedené a v nadväznosti na zistenia úradu vo veci poskytovania hlasových služieb spoločnosťou IPfon, úrad nezahrnul spoločnosť Alternet medzi podniky pôsobiace na predmetnom veľkoobchodnom trhu č. 2.

Spoločnosti Onoffapp, ktorá má sídlo v Estónsku, bola zaslaná žiadosť o poskytnutie bližších informácií k jej oznamovacej povinnosti. Spoločnosť Onoffapp nereagovala na zaslaný list a ani na viacero e-mailov, takže úrad od nej nedostal žiadnu spätnú väzbu. Keďže spoločnosti Onoffapp neboli pridelené žiadne účastnícke čísla, ani frekvencie a taktiež podľa informácií úradu spoločnosť Onoffapp nemá uzavretú žiadnu zmluvu o prepojení svojej siete s inými slovenskými podnikmi, úrad dospel k záveru, že spoločnosť Onoffapp v čase spracovania analýzy neposkytovala na Slovensku verejnú mobilnú telefónnu službu a teda ani

ukončovanie volaní v mobilnej sieti. Úrad ju na základe uvedeného nezahrnul medzi podniky pôsobiace na veľkoobchodnom trhu č. 2.

V súlade s vyššie uvedenými zisteniami úrad dospel k záveru, že tradičné podniky poskytujúce mobilné hlasové služby ako spoločnosť Orange Slovensko, spoločnosť Slovak Telekom, spoločnosť O2 Slovakia a spoločnosť SWAN Mobile sú jediné podniky, ktoré poskytujú na území Slovenska verejnú mobilnú telefónnu službu a poskytujú veľkoobchodnú službu ukončenia volania vo svojej individuálnej mobilnej sieti iným podnikom.

3.2. Siete a frekvencie

Všetky štyri podniky poskytujúce mobilné hlasové služby na Slovensku využívajú na svoju prevádzku systémy 2., 3. alebo 4. generácie technológií mobilnej komunikácie. Tieto systémy používajú frekvencie harmonizované pre mobilné siete, ktoré boli pridelené podnikom v aukciách.

Tabuľka č. 1 zobrazuje prehľad použitých systémov verejnej mobilnej komunikácie na konkrétnych pridelených frekvenciách určených pre mobilné elektronické komunikačné siete. Systémy 2. generácie zahŕňajú GSM technológiu, systémy 3. generácie zahŕňajú UMTS technológiu a systémy 4. generácie zahŕňajú technológiu LTE (prípadne LTE-A).

Tabuľka č. 1: Systémy generácií mobilných technológií na pridelených frekvenciách

	800 MHz	900 MHz	1800 MHz z roku 2000 resp. 2006	1800 MHz z roku 2013	2100 MHz	2600 MHz
Slovak Telekom	4G	2G	2G+4G	nemá	3G	4G
Orange Slovensko	4G	2G+3G	2G	2G	3G	4G
O2 Slovakia	4G	2G	4G	4G	3G	nemá
SWAN mobile	nemá	nemá	nemá	2G+4G	nemá	nemá

Zdroj: z evidencie úradu

Pokrytie územia a obyvateľstva sieťami

Tabuľka č. 2: Porovnanie pokrytia územia a obyvateľstva sieťami GSM, UMTS a LTE jednotlivých operátorov k 31.12.2015, k 31.12.2016, k 31.12.2017 a k 30.6.2018 [OT]

k 31.12.2015	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
k 31.12.2016	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
k 31.12.2017	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
k 30.6.2018	GSM obyvateľstvo	GSM územie	UMTS obyvateľstvo	UMTS územie	LTE obyvateľstvo	LTE územie
Orange Slovensko	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
Slovak Telekom	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
O2 Slovakia	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %
SWAN Mobile	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %	■ %

Zdroj: Elektronický zber údajov

3.3. Štruktúra ukončených hlasových volaní

Štruktúru všetkých ukončených minút volaní do verejných mobilných telefónnych sietí na Slovensku zobrazuje graf č. 1. Rozdelenie minút ukončených v mobilných sieťach úrad rozčlenil na:

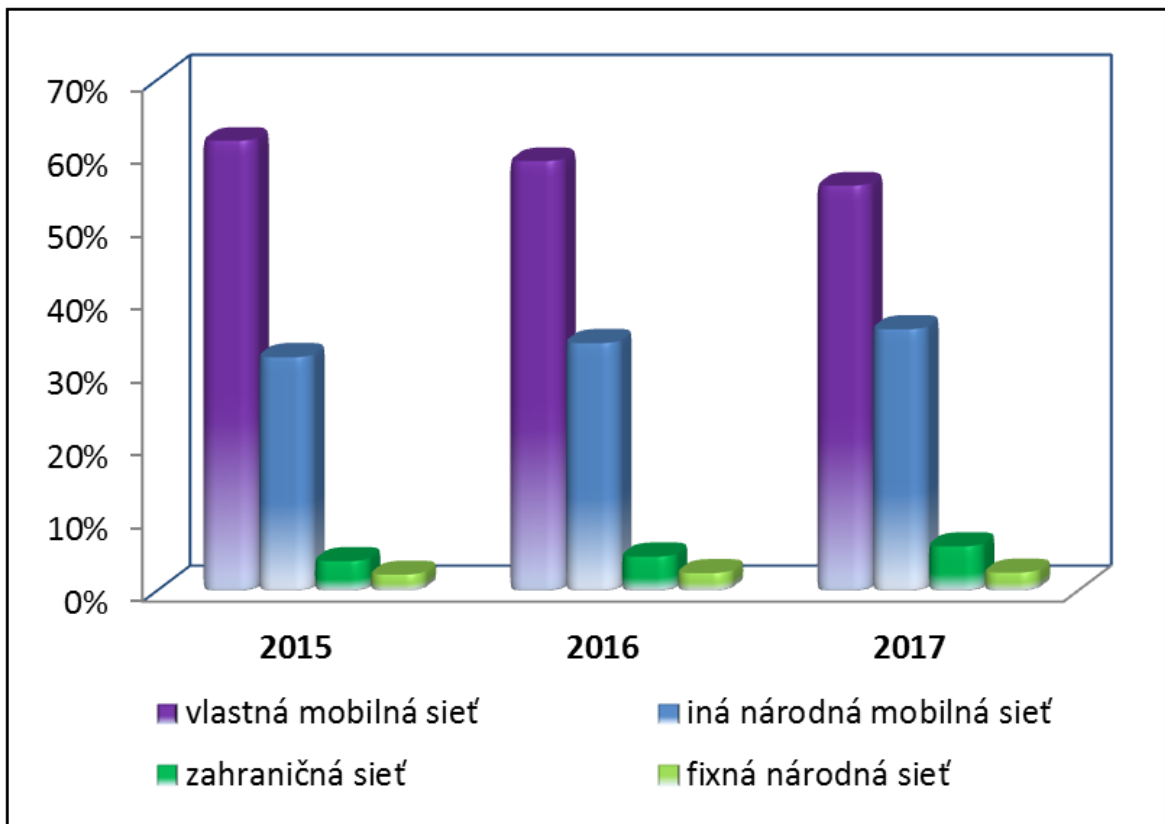
1. objem ukončených minút hlasových volaní, ktoré boli vytvorené vo vlastných sieťach podnikov poskytujúcich mobilné hlasové služby na geografickom trhu Slovenskej republiky,
2. objem ukončených minút hlasových volaní, ktoré boli vytvorené v iných mobilných národných sieťach,
3. objem ukončených minút hlasových volaní, ktoré boli zostavené v národných sieťach v pevnom umiestnení,
4. objem ukončených minút hlasových volaní, ktoré boli zostavené v sieti zahraničného podniku .

Na celkovom objeme všetkých ukončených hlasových minút volaní v mobilných sieťach boli počas celého analyzovaného obdobia najpočetnejšou skupinou volaní volania vo vlastnej sieti operátorov (tzv. samozásobovanie). Ku koncu roka 2015 bolo takmer 62 % hlasových volaní vytvorených a zároveň aj ukončených vo verejnej mobilnej sieti toho istého operátora. Vývoj objemu volaní z vlastnej mobilnej siete na celkovom objeme všetkých ukončených volaní má každoročne mierne klesajúci charakter. Svedčí o tom mierny pokles pomeru takto ukončených minút volaní na celkových ukončených minútach volaní vo všetkých verejných mobilných sieťach vo výške 58,9 % ku koncu roka 2016 a 55,5 % ku koncu roka 2017.

Ďalšou významnou skupinou ukončených volaní vo verejných mobilných sieťach sú volania, ktoré boli vytvorené v mobilných sieťach ostatných slovenských mobilných operátorov. Podiel národných mobilných off-net volaní bol ku koncu roka 2015 vo výške 32 %, ku koncu roka 2016 vo výške 34 % a ku koncu roka 2017 vo výške 35,9 % zo všetkých ukončených volaní v mobilných sieťach. Tento ukazovateľ každoročne mierne stúpa a v priebehu posledných 3 rokov stúpol celkovo o takmer 4 %. Napriek tomu je objem ukončených hlasových volaní prichádzajúcich z inej mobilnej národnej siete oveľa menší ako objem ukončených hlasových volaní prichádzajúcich z vlastnej mobilnej siete.

V roku 2015 bolo z celkového objemu ukončených hlasových volaní vo verejných mobilných sieťach iba 2,2 % takých, ktoré boli zostavené v pevných sieťach. Tento údaj zahŕňa nielen ukončené minúty z iných fixných sietí, ale aj ukončené minúty hlasových volaní z vlastných fixných sietí u podnikov, ktoré poskytujú verejnú mobilnú telefónnu službu aj verejnú telefónnu službu v pevnom umiestnení. Uvedený ukazovateľ je na stabilnej úrovni. Ku koncu roka 2016 bol na úrovni 2,4 % a ku koncu roka 2017 stúpol na úroveň 2,5 %.

Graf č. 1: Vývoj podielov všetkých ukončených minút hlasových volaní vo verejných mobilných sieťach v závislosti od spôsobu zostavenia volania v rokoch 2015 až 2017

Ďalším ukazovateľom v grafe č. 1 je objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí. Objem ukončených minút hlasových volaní zostavených v zahraničí na celkovom objeme hlasových minút volaní ukončených vo verejnej mobilnej sieti počas celého sledovaného obdobia mierne stúpala. V roku 2015 zo všetkých ukončených hlasových volaní vo verejnej mobilnej sieti bolo 4,1 % takých, ktoré boli zostavené v medzinárodnej prevádzke. Uvedené percento každoročne mierne stúpalo, pričom v roku 2016 bolo zo všetkých ukončených hlasových volaní 4,7 % takých, ktoré boli zostavené v zahraničí a ku koncu roka 2017 tento ukazovateľ stúpol na úroveň 6,1 %.

Podiel objemu ukončených volaní zostavených v zahraničí v krajinách mimo EÚ/EHP na celkovom objeme ukončených hlasových minút volaní v mobilnej sieti bol v roku 2015 na úrovni 0,24 %. Tento ukazovateľ za posledné 2 roky mierne klesol a ku koncu roka 2017 bolo 0,23 % volaní vytvorených mimo EÚ/EHP a zároveň ukončených v mobilných sieťach na Slovensku.

Objem ukončených hlasových volaní, ktoré boli zostavené v pevnom umiestnení národných operátorov, bol menší ako objem ukončených hlasových volaní prichádzajúcich zo zahraničia počas celého sledovaného obdobia.

3.4. Vyhodnotenie trhových podielov v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach

Relevantný trh č. 2 je definovaný ako služba ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach. Každý podnik - poskytovateľ takýchto služieb na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých mobilných sieťach má 100 % trhový podiel vo svojej vlastnej (jednotlivej) mobilnej sieti.

Každý trh ukončenia hlasových volaní v jednotlivej verejnej mobilnej sieti je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Na zadanom relevantnom trhu č. 2 má každý podnik pôsobiaci na tomto trhu 100 % trhový podiel. Vzhľadom na skutočnosť, že plnenia spočívajúce v ukončení hlasových volaní v jednotlivých sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, úrad v reálnej projekcii relevantného trhu č. 2 identifikoval 4 samostatné trhy. Podľa definície relevantného trhu č. 2 sú v súčasnosti na území Slovenskej republiky 4 reálne existujúce trhy.

Na základe uvedeného preto úrad konštatuje, že v analyzovanom období poskytovali služby ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a SWAN Mobile.

Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia hlasových volaní v individuálnych mobilných sieťach má 100 % trhový podiel vo svojej sieti.

Spoločnosť Orange Slovensko má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť O2 Slovakia má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti O2 Slovakia.

Spoločnosť SWAN Mobile má 100 % trhový podiel na celkovom objeme ukončených volaní prichádzajúcich na mobilné telefónne číslo koncového zákazníka spoločnosti SWAN Mobile.

3.5. Porovnanie kvantitatívnych ukazovateľov všetkých 4 podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu č. 2

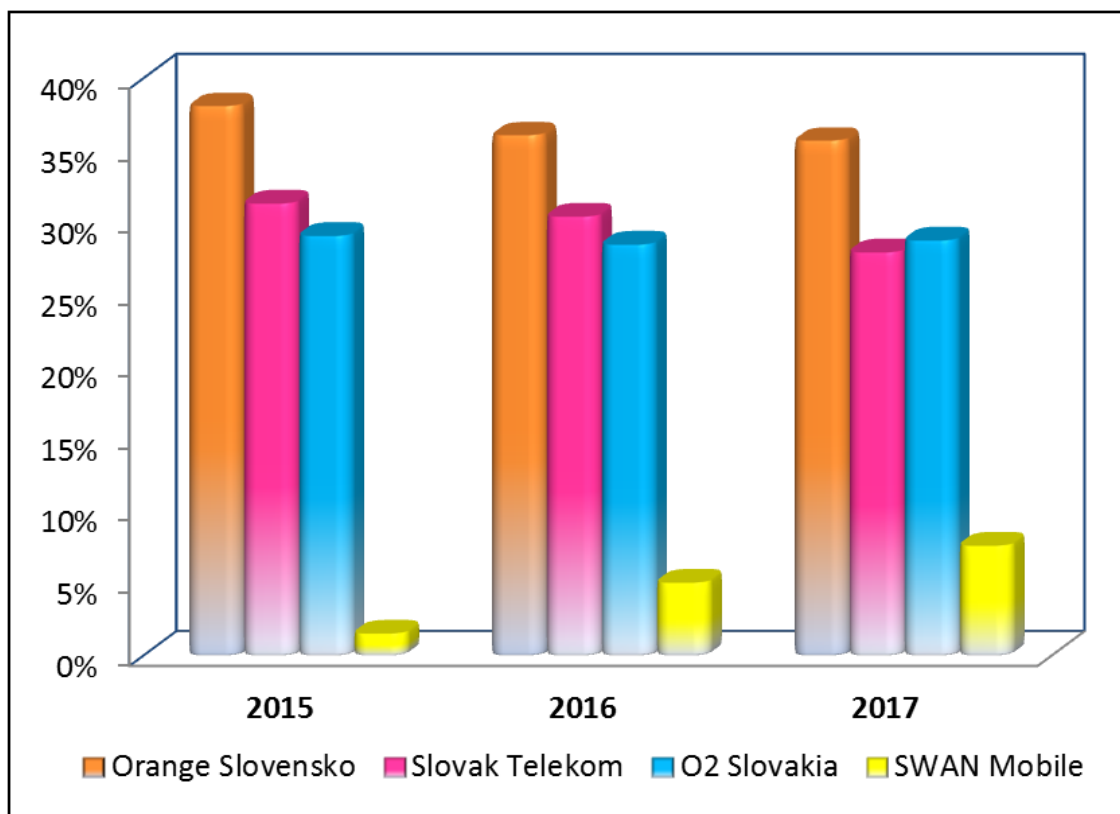
Za účelom vyhodnotenia trhových podielov vo všetkých štyroch mobilných sieťach úrad pristúpil k vyhodnoteniu trhových podielov vypočítaných na základe nasledovných ukazovateľov:

- celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby jednotlivých operátorov,
- celkový objem ukončených hlasových volaní (bez ohľadu na to, či volania boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí) vrátane vlastných dodávok,
- celkový objem ukončených minút v rámci prepojenia sietí medzi podnikmi.

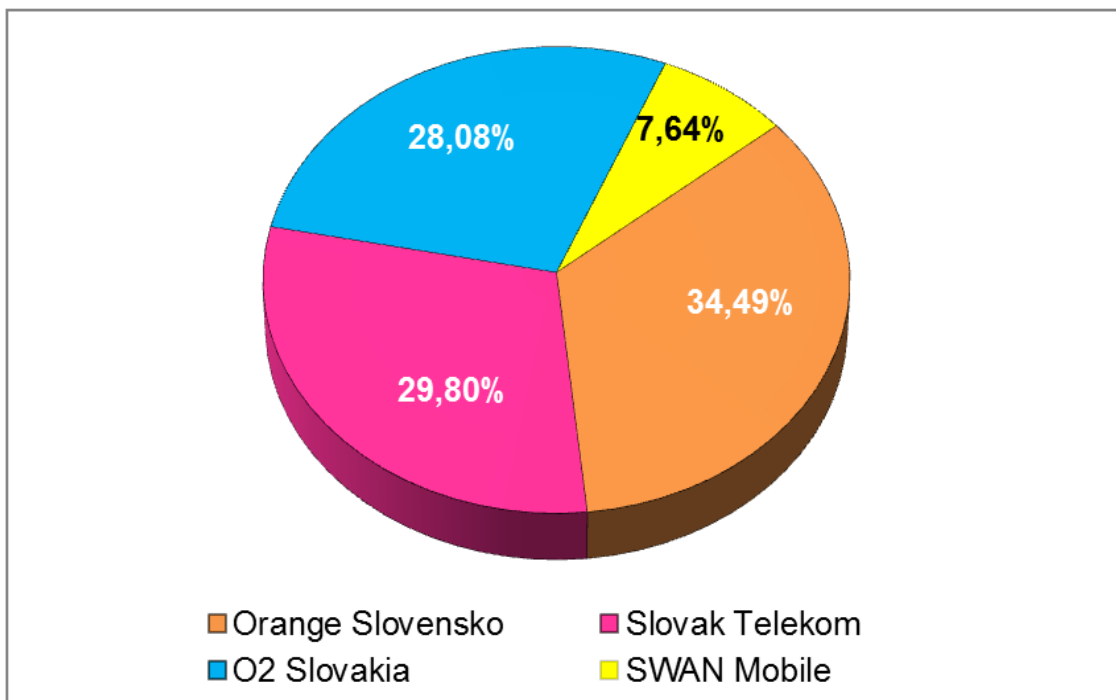
Aktívni zákazníci

Vývoj trhových podielov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v období od konca roku 2015 do konca 1. polroku 2018 je znázornený v grafoch č. 2.

Graf č. 2a: *Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od roku 2015 – 2017*

Graf č. 2b: Vývoj aktuálnych trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet k 30.6.2018

Kategória aktívnych zákazníkov v sebe zahŕňa celkový počet aktívnych SIM kariet používaných na poskytovanie verejnej mobilnej telefónnej služby, t. j. počet SIM kariet, na ktoré je uzatvorená platná zmluva o poskytovaní služieb (ďalej len „postpaid“) a počet predplatených SIM kariet, ktoré boli minimálne raz za posledné 3 mesiace použité na uskutočnenie volania, SMS, alebo dátový prenos (ďalej len „prepaid“). Počet aktívnych hlasových SIM kariet jednotlivých operátorov je vykazovaný aj vrátane SIM kariet tzv. resellera, ktorý v analyzovanom období predával služby pod svojou značkou, avšak poskytovateľom služieb bol jeden z mobilných operátorov.

Z grafov č. 2 je zrejmé, že najväčší trhovú podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet v sledovanom období dosahovala spoločnosť Orange Slovensko. Jej podiel podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet od konca roku 2015 do konca roku 2017 postupne mierne klesal z 38,07 % k 31.12.2015 na 35,68 % k 31.12.2017. Trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych SIM kariet spoločnosti Orange Slovensko z celkového počtu aktívnych SIM kariet k 30.6.2018 opäť mierne klesol na úroveň 34,49 %.

Mierne poklesol aj trhovú podiel počtu aktívnych hlasových SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom, z celkového počtu aktívnych SIM kariet, a to z 31,33 % k 31.12.2015 na 27,94 % k 31.12.2017. Trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych SIM kariet spoločnosti Slovak Telekom z celkového počtu aktívnych SIM kariet k 30.6.2018 naopak mierne stúpol na úroveň 29,80 %.

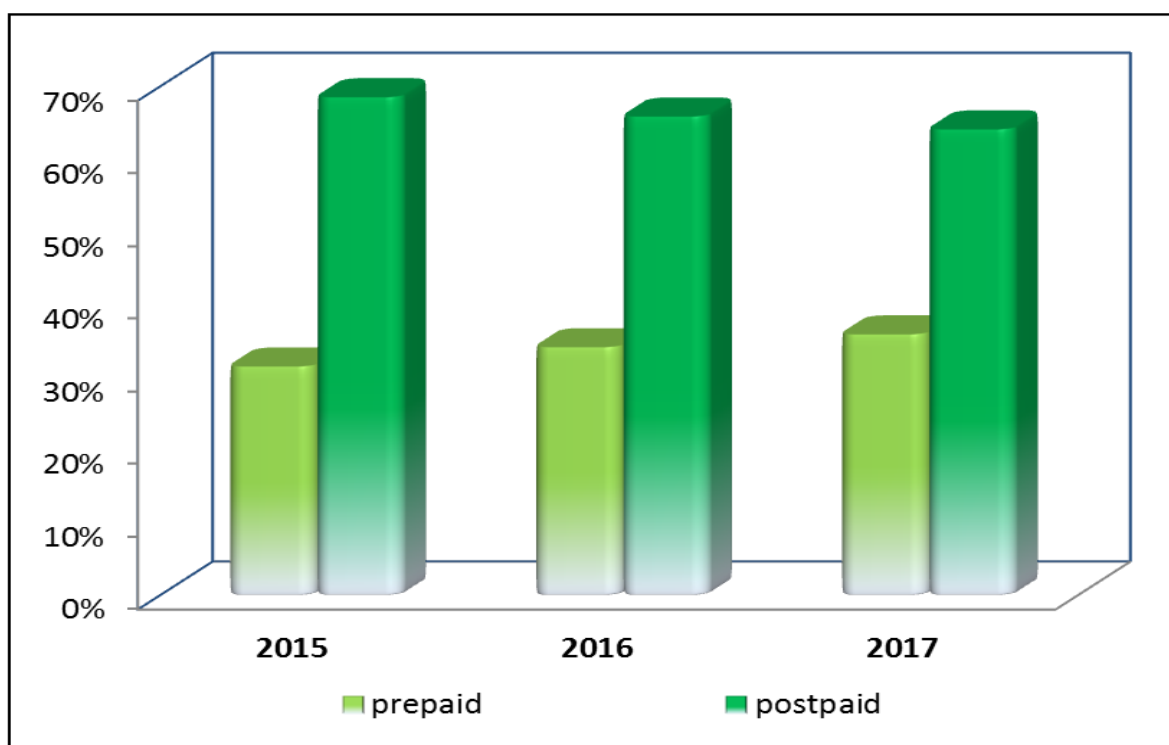
Celkovo obom väčším podnikom trhové podiely podľa tohto ukazovateľa za posledných 30 mesiacov mierne klesli.

Rovnaký trend bol zaznamenaný aj u spoločnosti O2 Slovakia, ktorej trhovú podiel vyjadrený počtom aktívnych hlasových SIM kariet z celkového počtu aktívnych SIM kariet v sledovanom období počas 2 a pol roka mierne poklesol. K 31.12.2015 dosahovala spoločnosť O2 Slovakia trhovú podiel vo výške 29,08 %, k 31.12.2016 trhovú podiel vo výške 28,48 % a k 31.12.2017 jej trhovú podiel zase mierne stúpol na 28,77 % z celkového počtu aktívnych SIM kariet. Tento trend u spoločnosti O2 Slovakia pokračoval aj v poslednom polroku, kedy jej k 30.6.2018 trhovú podiel podľa aktívnych hlasových SIM kariet na celkovom počte aktívnych SIM kariet opäť mierne klesol na úroveň 28,08 %.

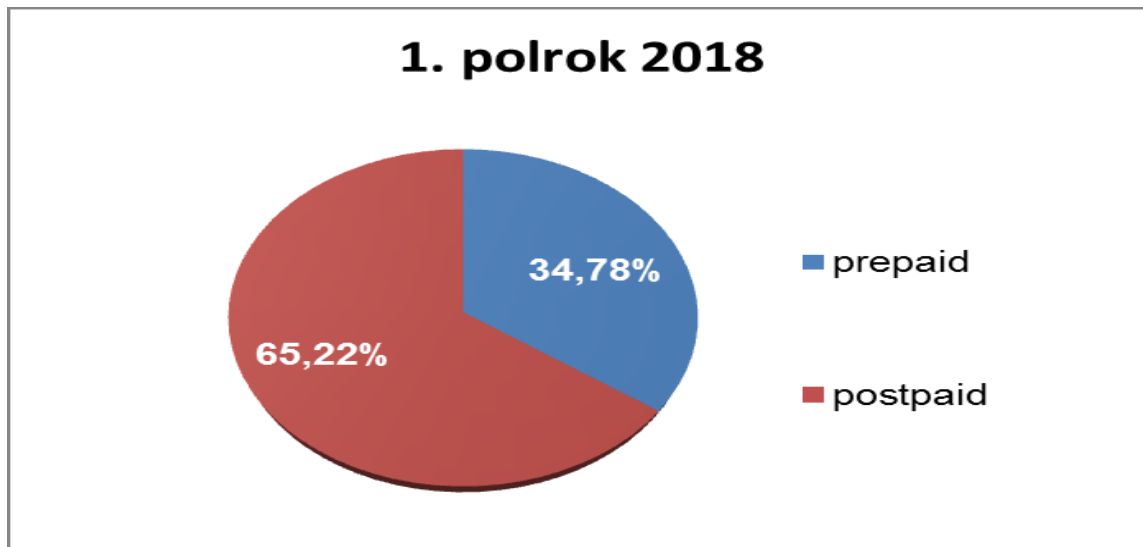
Najmladšia spoločnosť na predmetnom trhu, spoločnosť SWAN Mobile, dosiahla za rok 2015 k 31.12.2015 trhovú podiel 1,5 % na celkovom počte aktívnych hlasových SIM kariet, pričom tento jej podiel k 31.12.2016 mierne stúpol na úroveň 5,05 % a k 31.12.2017 opäť mierne stúpol na úroveň 7,61 %. Táto úroveň sa stabilizovala až v poslednom polroku, keď k 30.6.2018 dosiahla úroveň 7,64 %.

Nasledujúce grafy č. 3 znázorňujú štruktúru aktívnych zákazníkov všetkých mobilných operátorov za roky 2015 až 2017 a 1. polrok 2018 rozdelených na prepaidových a postpaidových zákazníkov.

Graf č. 3a: Podiel počtu všetkých prepaidových a postpaidových aktívnych zákazníkov hlasových SIM k 31.12.2015, k 31.12.2016 a k 31.12.2017

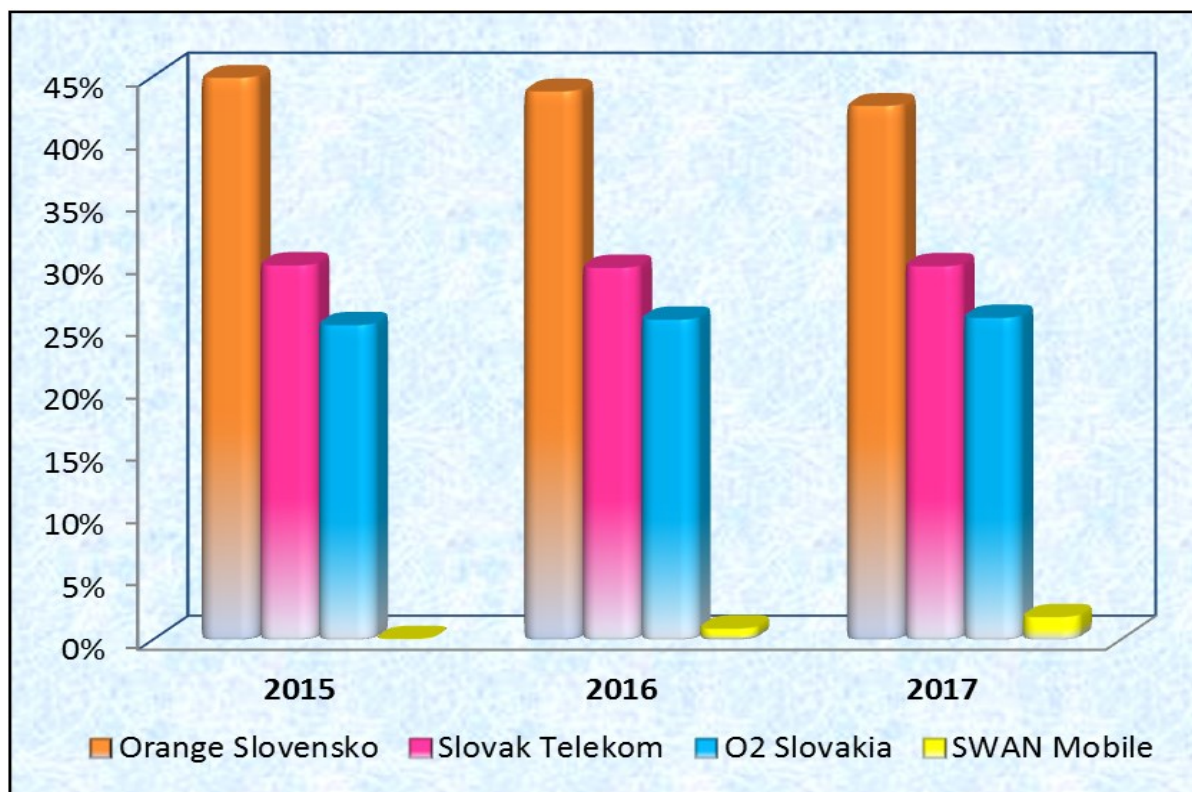

Graf č. 3b: Podiel počtu všetkých prepaidových a postpaidových aktívnych zákazníkov hlasových SIM k 30.6.2018

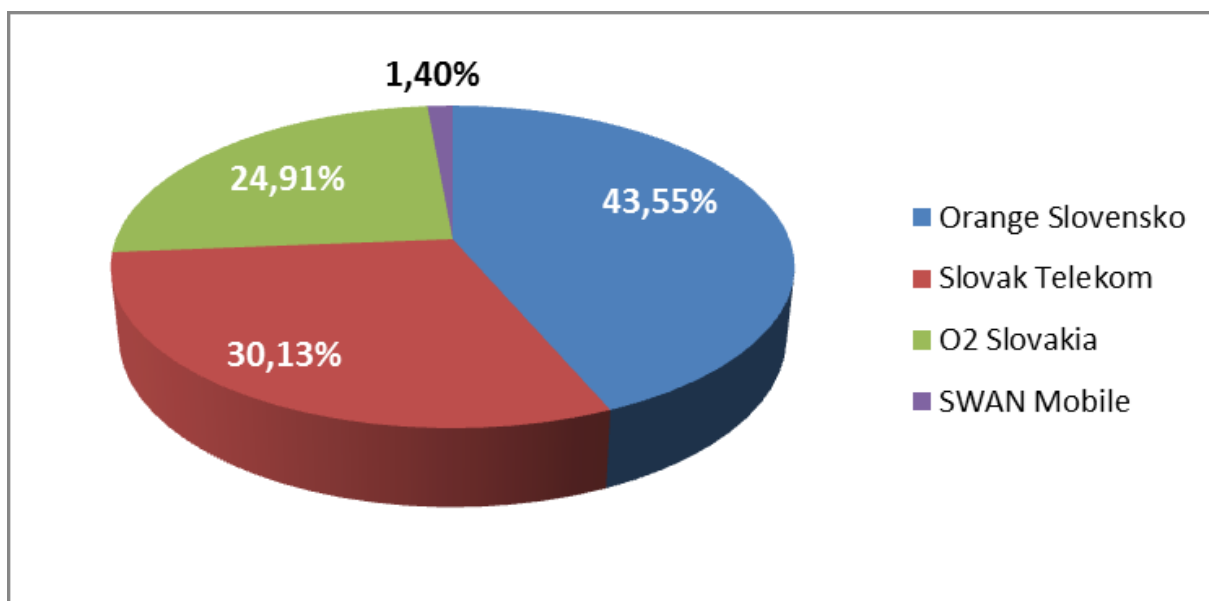

Ako vidieť z grafov č. 3, zo všetkých aktívnych hlasových SIM kariet bolo počas analyzovaného obdobia viac postpaidových ako prepaidových zákazníkov.

Graf č. 4a: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa celkového objemu ukončených minút hlasových volaní vrátane hlasových volaní zostavených vo vlastnej verejnej mobilnej alebo fixnej sieti (vrátane samozásobovania) v rokoch 2015 – 2017

Graf č. 4b: Vývoj trhových podielov jednotlivých mobilných operátorov podľa celkového objemu ukončených minút hlasových volaní vrátane hlasových volaní zostavených vo vlastnej verejnej mobilnej alebo fixnej sieti) za 1. polrok 2018

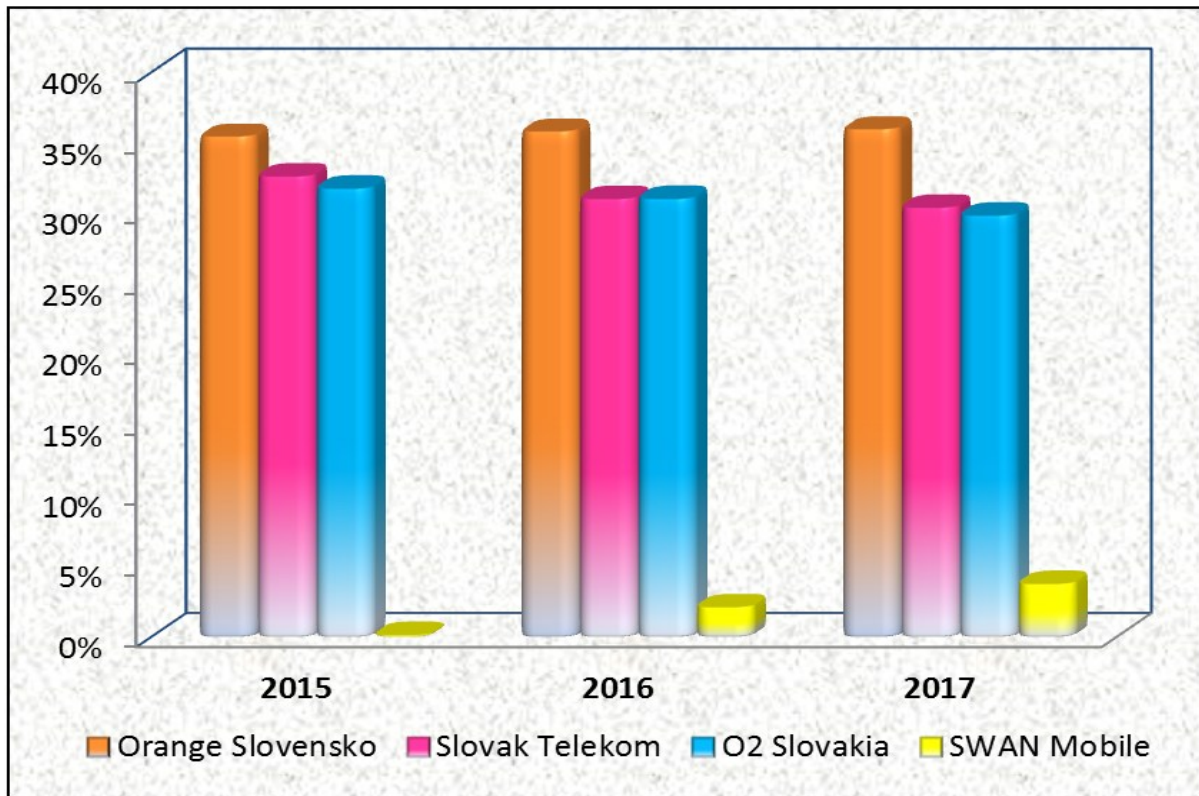

Grafy č. 4 znázorňujú vývoj trhových podielov podľa objemu všetkých ukončených hlasových volaní v individuálnych mobilných sieťach od roku 2015 až do konca 1. polroku 2018. Objem všetkých ukončených hlasových volaní v súlade s definíciou trhu zahŕňa všetky ukončené volania vo verejnej mobilnej sieti, teda zahŕňa ukončené volania zostavené:

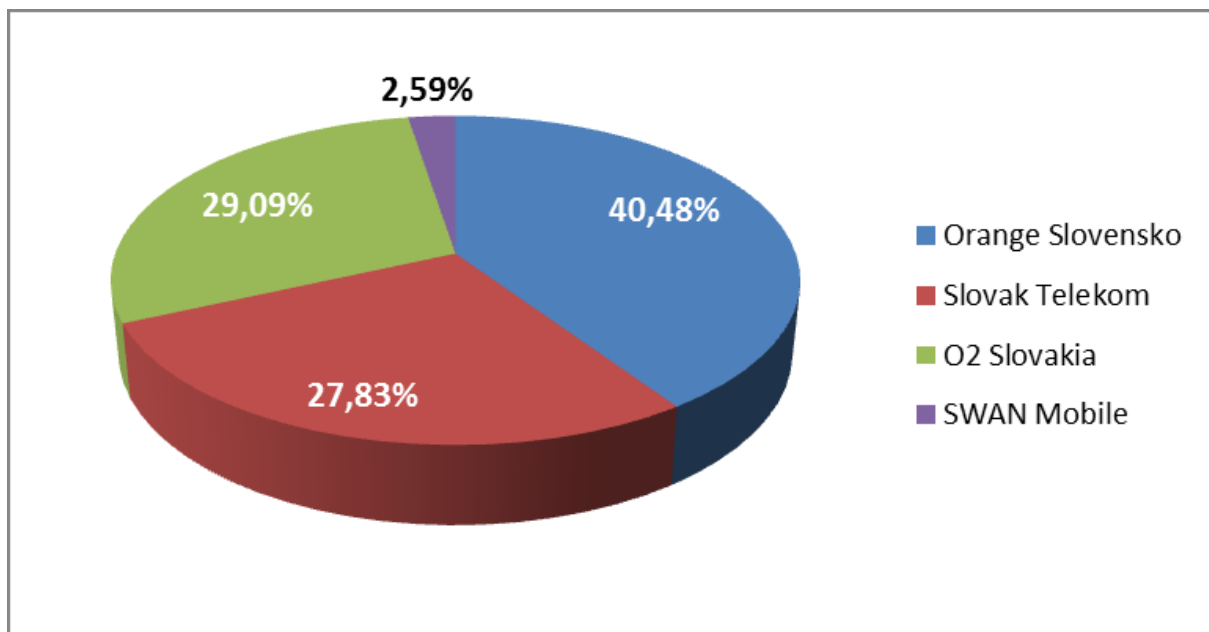
- 1) vo vlastnej mobilnej telefónnej sieti,
- 2) vo vlastných fixných sieťach,
- 3) v iných národných mobilných telefónnych sieťach,
- 4) v iných národných fixných sieťach,
- 5) v zahraničnej mobilnej alebo pevnej sieti.

V analyzovanom období podľa vývoja trhových podielov z objemu všetkých ukončených minút hlasových volaní dominovala spoločnosť Orange Slovensko. K 31.12.2015 trhovú podiel všetkých ukončených minút v jej sieti na celkovom objeme všetkých ukončených minút na predmetnom trhu dosahoval výšku 44,89 %, pričom k 30.6.2018 mierne klesol na 43,55 %. Vývoj trhových podielov spoločnosti Slovak Telekom bol stabilný, pričom sa pohyboval od 29,91 % k 31.12.2015 až po 30,13 % k 30.6.2018. Spoločnosť O2 Slovakia k 31.12.2015 dosahovala trhovú podiel objemu všetkých ukončených hlasových volaní v jej vlastnej mobilnej sieti z celkového objemu všetkých ukončených minút na predmetnom trhu vo výške 25,15 %, pričom jej trhovú podiel k 30.6.2018 mierne klesol na 24,91 %. Spoločnosť SWAN Mobile dosiahla v roku 2015 trhovú podiel podľa objemu všetkých ukončených minút na predmetnom trhu vo výške 0,06 %, ktorý počas 30 mesiacov dosiahol k 30.6.2018 úroveň 1,4 %.

Graf č. 5a: Vývoj trhových podielov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia za roky 2015 – 2017

Graf č. 5b: Vývoj trhových podielov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút v rámci prepojenia za 1. polrok 2018

Grafy č. 5 znázorňujú vývoj trhových podielov verejných mobilných operátorov podľa objemu veľkoobchodne ukončených minút hlasových volaní v rámci prepojenia

od konca roku 2015 do konca 1. polroku 2018. Objem všetkých veľkoobchodne ukončených minút hlasových volaní nezahŕňa ukončené volania, ktoré boli zostavené vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti každého operátora (samozásobovanie), ale zahŕňa objem všetkých ukončených hlasových volaní zostavených vo verejnej mobilnej sieti ostatných operátorov (teda veľkoobchodne).

Počas analyzovaného obdobia sa podiely minút hlasových volaní ukončených v rámci prepojenia so sieťou iného podniku na celkovom objeme ukončených volaní vo verejnej mobilnej sieti pohybovali u 3 etablovaných hráčov na trhu v rozpätí medzi 30 – 36 %. K 30.6.2018 mierne stúpol podiel spoločnosti Orange Slovensko na úroveň 40,48 %. Spoločnosť SWAN Mobile dosiahla v roku 2015 trhovú podiel podľa minút hlasových volaní ukončených v rámci prepojenia so sieťou iného podniku na celkovom objeme ukončených volaní vo verejnej mobilnej sieti nižší ako 1 %, ktorý sa za 2 a pol roka, t. j. k 30.6.2018 zvýšil na úroveň 2,59 %.

3.6. Prekážky vstupu na relevantný trh

Prekážky vstupu na relevantný trh č. 2 sú rovnaké ako prekážky vstupu na súvisiaci maloobchodný trh verejnej mobilnej telefónnej služby. Každý podnik, ktorý má záujem poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu, potrebuje buď vlastniť vlastnú funkčnú verejnú mobilnú elektronickú komunikačnú sieť, alebo odoberať veľkoobchodný prístup do takejto siete a poskytovať služby na cudzej sieti ako virtuálny operátor.

Prekážky vstupu ďalšieho prevádzkovateľa mobilnej siete na relevantný trh č. 2 úrad rozčlenil podľa jednotlivých kategórií na strategické, ekonomické, technické a časové.

Strategické prekážky:

- využitie frekvenčného spektra, ktoré je značne obmedzené, a preto je vstup ďalšieho plnohodnotného operátora (nie virtuálneho operátora) na predmetný trh veľmi limitovaný, samotné individuálne povolenie na používanie frekvenčného spektra je možné získať až po vyhlásení výberového konania, na základe ktorého úrad prideliuje voľné frekvencie; posledná aukcia na pridelenie frekvencií harmonizovaných pre mobilné siete prostredníctvom ktorých je možné poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu prebehla v roku 2015; aukcia na frekvencie určené na budovanie mobilných/pevných komunikačných sietí (MFCN 3,5 GHz) prebehla v roku 2017, avšak v súčasnosti sú tieto frekvencie využívané výhradne na poskytovanie fixného LTE internetu,
- silná pozícia troch etablovaných mobilných operátorov na trhu, ktorí už majú svoju „vernú“ klientelu, a rozbiehajúci sa štvrtý operátor, ktorý sa

snaží získať čo najviac zákazníkov (svojou marketingovou činnosťou a samotným portfóliom služieb),

- zotrvačnosť zákazníkov pri zmene mobilného operátora, vplyv (retenčných) oddelení operátorov, ktorých hlavnou činnosťou je udržanie si zákazníka a starostlivosť o zákazníka,
- penetrácia trhu hlasových SIM kariet, ktorá bola k 30.6.2018 vo výške 115,2 %.

Ekonomické prekážky:

- úhrady za právo používať pridelené frekvencie,
- vysoké kapitálové investície na zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete spolu so súvisiacimi technológiami (uvedené neplatí pre potenciálneho virtuálneho operátora),
- investičná náročnosť spojená s veľkým rizikom súvisiacim s návratnosťou investícií,
- vysoké počiatočné náklady na získanie zákazníkov (reklama, cenovo atraktívnejšie služby v porovnaní s konkurenciou alebo inovované služby a iné).

Technické prekážky:

- dynamika technologického vývoja a prudké zmeny v sektore elektronických komunikácií,
- zriadenie verejných mobilných telefónnych sietí.

Časové prekážky:

- časovo náročné zriadenie verejnej mobilnej telefónnej siete (neplatí pre potenciálneho virtuálneho operátora),
- čas potrebný na vstup a stabilizáciu nového podniku na trhu,
- čas potrebný na získanie významného počtu zákazníkov vzhľadom na celkovú penetráciu hlasových SIM kariet, ale aj návratnosť investícií a dosiahnutie konkurencieschopnosti.

Podľa názoru úradu získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je prekážkou vstupu pre každý podnik, ktorý má záujem poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu. Podľa § 33 ods. 13 zákona o elektronických komunikáciách úrad je pri pridelení frekvencií viazaný poradím určeným výberovou komisiou alebo výsledkom aukcie. Účastníci výberového konania, ktorí sa umiestnili na miestach, na ktorých sa frekvencie nepridelia, sa považujú za neúspešných účastníkov. Neúspešným účastníkom výberového konania a vylúčeným účastníkom výberového konania úrad konanie o ich žiadosti zastaví s uvedením dôvodov.

Na získanie frekvencií a vybudovanie siete sú potrebné veľké finančné zdroje, čo je tiež bariérou vstupu na trh. Ak sa nejaký podnik rozhodne poskytovať verejnú mobilnú telefónnu službu ako plnohodnotný virtuálny operátor, tak bude poskytovať služby na cudzej sieti a nepotrebuje získať frekvencie. Avšak úrad trvá na tom, že získanie frekvencií a následné vybudovanie siete je bariérou vstupu. Ľubovoľný hypotetický nový podnik, ktorý by vstúpil na predmetný trh poskytovaním predmetnej služby na vlastnej sieti a s nulovou užívateľskou bázou, by musel ešte pred začatím poskytovania služieb a generovania výnosov najskôr významne investovať do budovania svojej vlastnej mobilnej siete.

Obmedzenosť zdrojov frekvenčného spektra a doposiaľ vydané rozhodnutia o pridelení frekvencií, resp. rozhodnutia, ktorými sa stanovujú podmienky, za ktorých je možné používať frekvencie, tvoria jednoznačne prekážku vstupu nových subjektov. Záujemca o vstup nemá možnosť svojvoľne vstúpiť na trh, ale musí získať individuálne povolenie, musia mu byť pridelené frekvencie, ktoré predstavujú vzácny zdroj národného bohatstva, keďže nie sú neobmedzené. Silná pozícia etablovaných mobilných operátorov je ďalším faktorom, ktorý vplýva na rozhodovanie potenciálneho záujemcu o vstup. Podniky pôsobiace na predmetnom trhu totiž disponujú nepopierateľnými výhodami ako sú pridelené frekvencie, etablovaná pozícia a znalosť trhu, zákaznícka báza, vybudovaná rozsiahla infraštruktúra, kapitálová sila a pod., a všetky tieto výhody môžu mať vplyv aj pri rozhodovaní sa potenciálnych záujemcov o vstup na trh poskytovania verejných mobilných telefónnych služieb.

Zotrvačnosť zákazníkov u jednotlivých podnikov je tiež podstatným faktorom, ktorý sa musí vziať do úvahy pri posudzovaní prekážok vstupu pre potenciálnych záujemcov o vstup na predmetný trh. Etablované podniky sa snažia udržať si existujúcich zákazníkov, ktorí im generujú požadované príjmy, a zabrániť ich odchodu ku konkurencii. Rovnakým spôsobom by sa podniky bránili hypotetickému odchodu týchto zákazníkov k novému podniku vstupujúcemu na trh. Penetrácia SIM kariet svedčí o nasýtenosti trhu a relatívne malého priestoru na oslovenie nových zákazníkov, nakoľko každý už využíva služby etablovaných podnikov. Pri snahe o získanie týchto existujúcich zákazníkov etablovaných podnikov by hypotetický nový podnik na trhu musel čeliť problémom v súvislosti so snahou etablovaných podnikov o udržanie vlastných zákazníkov, ktorí by mali záujem o prechod k novému podniku. Rovnakým spôsobom úrad postupoval pri identifikácii ekonomických, technických a časových bariér, ktoré sú navzájom prepojené a súvisiace. Nasýtenosť trhu výrazne ovplyvňuje návratnosť investícií, časovú náročnosť získania potrebnej zákazníckej bázy ako aj fungovanie na trhu. S tým súvisia aj požiadavky na technickú úroveň ponúkaného produktu, resp. služby, ktorá musí disponovať pridanou hodnotou v podobe vyššej kvality a nižšej ceny v porovnaní s konkurenciou.

Existencia bariér je nepopierateľná v súvislosti s charakterom trhu ukončenia hlasových volaní. Je veľmi nepravdepodobné, že na predmetnom trhu elektronických komunikácií s dlhodobou prítomnosťou 3 etablovaných mobilných podnikov a štvrtého nového operátora, s danou technologickou a kapitálovou náročnosťou, s vysokým rizikom návratnosti investícií spojeným s dynamikou rozvoja sektora, s nasýtenosťou trhu a s tým spojenou zložitnosťou získavania nových zákazníkov a s celkovou potrebou výrazných investícií na vstup nových hráčov, nebudú zohrávať svoju úlohu všetky uvedené existujúce bariéry. Tieto bariéry sú jednoznačné, dlhodobu prítomné a všeobecne známe, pričom mnohé z nich existujú a ovplyvňujú rozhodovanie potenciálnych záujemcov o vstup na trh nielen na tomto trhu, ale aj na iných regulovaných trhoch elektronických komunikácií.

Úrad v analýze preukázal súčasný stav súťaže na predmetnom trhu a nasýtenosť tohto trhu, ktorá tiež výrazným spôsobom ovplyvňuje rozhodovanie nových potenciálnych subjektov o možnosti vstupu na predmetný trh. Úrad trvá na existencii všetkých bariér vstupu, ktoré boli identifikované v rámci analýzy relevantného trhu.

Úrad analyzoval napríklad individuálne povolenia podnikov, pokrytie územia a obyvateľstva sieťami na území Slovenskej republiky, trhové podiely jednotlivých mobilných operátorov a celkový stav súťaže. Na základe týchto častí analýzy úrad následne identifikoval bariéry vstupu, ktoré na trhu existujú a ovplyvňujú stav a vývoj súťaže na ňom.

Vzhľadom na vyššie uvedené úrad dospel k záveru, že existujúce bariéry predstavujú významné prekážky pre vstup na predmetný veľkoobchodný trh ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach.

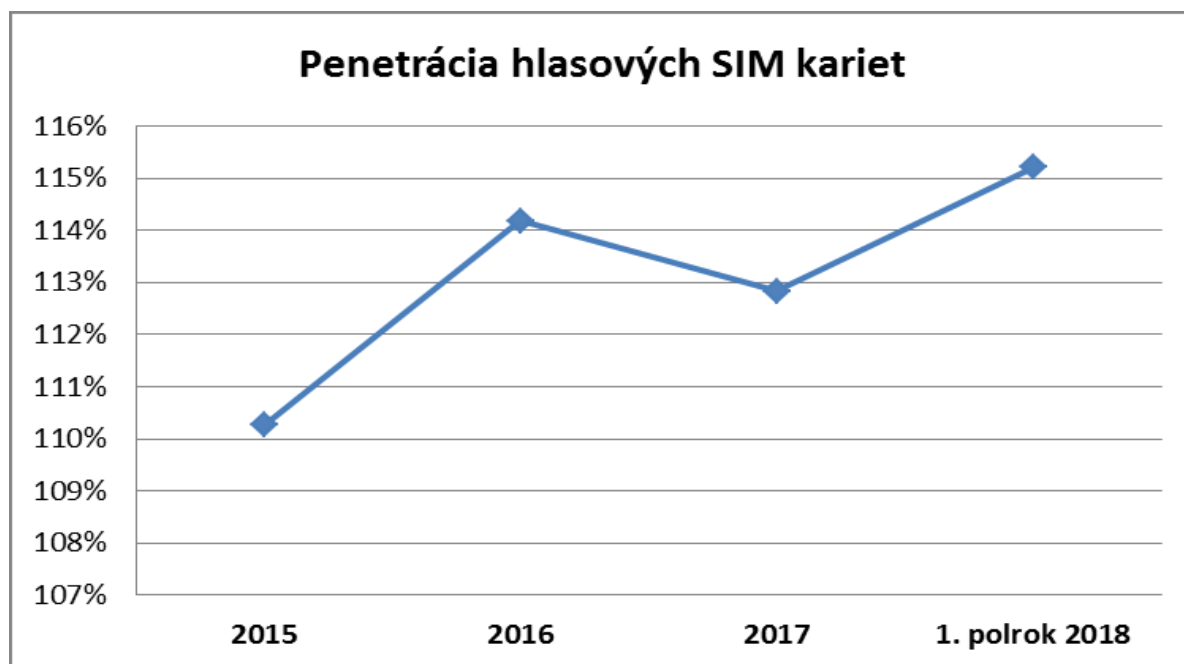
Úrad sa zaoberal aj vstupom úplného virtuálneho operátora na predmetný trh. Úplný virtuálny operátor je podnik, ktorý nemá pridelené vlastné frekvencie a nevlastní ani mobilnú sieť, mobilné služby poskytuje svojim koncovým zákazníkom prostredníctvom siete mobilného sieťového operátora, má vlastný vplyv na zákazníkov, vlastnú cenotvorbu a fakturáciu, vlastný marketing, zmluvy o prepojení s inými operátormi a rokuje so zahraničnými operátormi o cenách roamingu. Takýto virtuálny operátor na Slovensku doposiaľ nepôsobí. Úrad na základe informácií, ktoré má k dispozícii nepredpokladá, že v priebehu najbližšieho obdobia vstúpi na predmetný trh nejaký virtuálny operátor.

3.7. Vývoj penetrácie hlasových SIM kariet

Vývoj penetrácie podľa počtu aktívnych hlasových SIM kariet na Slovensku v analyzovanom období je znázornený v grafe č. 6. Úrad z predložených údajov od operátorov v pravidelnom zbere dát zistil, že k 31.12.2015 bola na Slovensku

penetrácia aktívnych hlasových SIM kariet na úrovni 110 %, pričom za 1 rok penetrácia stúpla na 114 %. K 31.12.2017 penetrácia hlasových SIM kariet mierne klesla na 113 %. Avšak za 1. polrok 2018, teda k 30.6.2018 vývoj penetrácie hlasových SIM kariet opäť mierne stúpol na úroveň 115,2 %. Penetrácia vo výške 115,2 % je od začiatku vykonávania analýz relevantných trhov historickým maximom tohto ukazovateľa na Slovensku.

Graf č. 6: Vývoj penetrácie podľa počtu hlasových SIM kariet na Slovensku ku koncu rokov 2015, 2016, 2017 a k 30.6.2018

3.8. Závery analýzy

Na základe posúdenia príslušných kritérií týkajúcich sa analýzy veľkoobchodného relevantného trhu č. 2 úrad dospel k týmto záverom:

1. Podľa definície relevantného trhu č. 2 sú v súčasnosti na území Slovenskej republiky 4 reálne existujúce trhy – trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko, trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom, trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia, trh ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.
2. Každý poskytovateľ služieb na relevantnom trhu ukončenia hlasových volaní v individuálnych mobilných sieťach má 100 % trhový podiel v individuálnej mobilnej sieti.

3. Úrad vyhodnotil trhové podiely na agregovanom trhu všetkých verejných mobilných telefónnych sietí na základe celkového vývoja:

- počtu aktívnych účastníkov,
- objemu všetkých ukončených minút (vrátane samozásobovania),
- objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí medzi podnikmi.

Spoločnosť Orange Slovensko dosiahla k 30.6.2018 trhový podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 34,49 %. K 30.6.2018 dosiahla spoločnosť Orange Slovensko trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 43,55 % a trhový podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 40,48 %.

Spoločnosť Slovak Telekom dosiahla k 30.6.2018 trhový podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 29,80 %. K 30.6.2018 dosiahla spoločnosť Slovak Telekom trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 30,13 % a trhový podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 27,83 %.

Spoločnosť O2 Slovakia dosiahla k 30.6.2018 trhový podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 28,08 %. K 30.6.2018 dosiahla spoločnosť O2 Slovakia trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút vo verejnej mobilnej sieti vo výške 24,91 % a trhový podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 29,09 %.

Spoločnosť SWAN Mobile dosiahla k 30.6.2018 trhový podiel podľa počtu aktívnych SIM kariet vo výške 7,64 %. K 30.6.2018 dosiahla spoločnosť SWAN Mobile trhový podiel podľa objemu všetkých ukončených minút v mobilnej sieti vo výške 1,40 % a trhový podiel podľa objemu ukončených minút v rámci prepojenia sietí s iným podnikom vo výške 2,59 %.

Z pohľadu počtu aktívnych zákazníkov, objemu ukončených minút vo všetkých mobilných telefónnych sieťach spolu a objemu ukončených minút v rámci prepojenia disponujú spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom a O2 Slovakia vyššími trhovými podielmi ako spoločnosť SWAN Mobile, ktorá vstúpila na trh až v októbri roku 2015.

4. Vstupu ďalšieho prevádzkovateľa verejnej mobilnej telefónnej siete na predmetný trh bránia významné strategické, ekonomické, technické, ale aj časové prekážky.

5. Každý trh ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach je monopolným trhom bez tendencie smerovania k efektívnej súťaži.

Úrad na základe vykonaného šetrenia a výsledkov analýzy relevantného trhu č. 2 zistil, že podľa § 17 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, každá z uvedených spoločností má na predmetnom trhu vo svojej mobilnej sieti taký vplyv a postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Z uvedeného vyplýva, že každá z uvedených spoločností je významným podnikom na relevantnom trhu ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach.

Spoločnosť Orange Slovensko je významným podnikom na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom je významným podnikom na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť O2 Slovakia je významným podnikom na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia.

Spoločnosť SWAN Mobile je významným podnikom na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti SWAN Mobile.

4. Povinnosti

4.1. Predchádzajúce kolá analýzy

Na základe platných rozhodnutí o určení SMP a uložení povinností sú momentálne 3 spoločnosti určené za významný podnik na predmetnom trhu.

Spoločnosť Orange Slovensko bola rozhodnutím č. 1402/OER/2013 zo dňa 10.7.2013 vo veci určenia spoločnosti Orange Slovensko za významný podnik a uloženia povinností určená za významný podnik na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Orange Slovensko.

Spoločnosť Slovak Telekom bola rozhodnutiami č. 1403/OER/2013 zo dňa 10.7.2013 a č. 266/PÚ/2013 zo dňa 8.10.2013 vo veci určenia spoločnosti Slovak Telekom za významný podnik na relevantnom trhu č. 2 a uloženia povinností určená za významný podnik na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti Slovak Telekom.

Spoločnosť O2 Slovakia (v tom čase spoločnosť Telefónica Slovakia, s.r.o.) bola rozhodnutím č. 1404/OER/2013 zo dňa 10.7.2013 vo veci určenia spoločnosti Telefónica Slovakia, s.r.o. za významný podnik a uloženia povinností určená za významný podnik na trhu ukončenia volania v mobilnej sieti spoločnosti O2 Slovakia.

Na základe výsledkov analýzy predmetného relevantného trhu úrad uložil všetkým trom vtedy pôsobiacim **významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach** nasledujúce povinnosti:

- a) povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách,
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 ods. 1 a 2 zákona o elektronických komunikáciách,
- c) povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách,
- d) povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Každý určený významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti podľa platných rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad zverejnil dňa 26.8.2016 na svojom webovom sídle výsledky analýzy trhu č. 2 (v poradí štvrtá analýza predmetného trhu) na národné konzultácie.

Po zapracovaní pripomienok, ktoré úrad obdržal od jedného z dotknutých podnikov, bolo dňa 18.11.2016 výsledné znenie analýzy zverejnené na nadnárodné konzultácie. Úrad na území Slovenska vymedzil štyri relevantné trhy so službami ukončenia volania v mobilných sieťach zodpovedajúce sieťam štyroch existujúcich prevádzkovateľov mobilných sietí (Slovak Telekom, Orange Slovensko, O2 Slovakia a SWAN Mobile). Každého z týchto operátorov úrad navrhol určiť za podnik s významným vplyvom na trhu ukončovania volaní v ich vlastnej sieti.

Úrad všetkým operátorom s významným vplyvom na predmetnom trhu č. 2 navrhol uložiť povinnosti: i) prístupu k špecifickým sieťovým prostriedkom; ii) transparentnosti; iii) nediskriminácie a iv) regulácie cien na základe metodiky nákladového modelu BU-LRIC pure. Úrad špecifikoval, že poplatky za ukončenie volania v mobilnej sieti sa majú stanoviť v osobitnom postupe a že ukončovanie volaní pochádzajúcich z územia mimo EÚ/EHP navrhuje vyňať z povinnosti cenovej regulácie.

V marci 2018 po stiahnutí cenového rozhodnutia z nadnárodných konzultácií s Komisiou začal úrad opakovanú analýzu predmetného trhu.

4.2. Návrh povinností

Podľa § 18 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, ak úrad na základe analýzy podľa § 17 zistí, že na určitom relevantnom trhu nie je efektívna hospodárska súťaž, po skončení konzultácií podľa § 10 určí rozhodnutím významný podnik a zároveň mu v tomto rozhodnutí uloží aspoň jednu povinnosť podľa § 19 až 25. Tieto povinnosti musia byť odôvodnené, musia vychádzať zo zisteného stavu a musia byť primerané účelu a princípom regulácie elektronických komunikácií, ktorými sú podpora efektívnej hospodárskej súťaže a rozvoj vnútorného trhu. Ak je na tomto relevantnom trhu už určený významný podnik, úrad vydá nové rozhodnutie o určení významného podniku, v ktorom mu existujúce povinnosti znovu uloží alebo ich zmení, a súčasne týmto rozhodnutím zruší predchádzajúce rozhodnutie. Úrad rozhodnutie zverejní vo vestníku.

Úrad na základe výsledkov predkladanej analýzy **navrhuje rozhodnutím určiť za významný podnik na relevantnom trhu č. 2 spoločnosti Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a SWAN Mobile a súčasne navrhuje uložiť** všetkým 4 významným podnikom pri poskytovaní služby ukončenia volania v individuálnych mobilných sieťach **nasledujúce povinnosti**:

a) Povinnosť prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách.

Významný podnik je povinný splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o prepojenie sietí. Významný podnik je povinný

- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
- II. umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov potrebných na ukončenie volania v mobilnej sieti,
- III. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky potrebné na ukončenie volania v mobilnej sieti.

b) Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách.

- I. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle referenčnú ponuku na prepojenie volaní do verejných mobilných telefónnych sietí, ktorá musí obsahovať informácie týkajúce sa služieb ukončenia hlasových volaní v mobilnej sieti, najmä účtovné informácie, technické špecifikácie, charakteristiky siete, zmluvné podmienky dodávania a používania služby ukončenia volania vo svojej mobilnej sieti vrátane cien za ukončenie hlasových volaní najneskôr do 60 dní od doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uložení povinností. Ak významný podnik bude účtovať cenu za ukončenie volania vo výške maximálnej ceny uloženej cenovým rozhodnutím, môže takúto cenu zverejniť v referenčnej ponuke odkazom na platné cenové rozhodnutie.
- II. Významný podnik je povinný zverejniť na svojom verejne dostupnom webovom sídle každú zmenu zmluvných podmienok referenčnej ponuky na prepojenie týkajúcu sa veľkoobchodnej služby ukončenia volania v mobilnej sieti, ktorá bude mať vplyv na podniky definované v § 5 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách, v lehote 45 dní pred účinnosťou zmeny referenčnej ponuky a predložiť ju úradu. Ak zmena referenčnej ponuky vyplýva z cenového rozhodnutia úradu, významný podnik je povinný zverejniť zmenenú referenčnú ponuku najneskôr v deň vykonateľnosti predmetného rozhodnutia.

c) Povinnosť nediskriminácie prístupu a prepojenia podľa § 20 zákona o elektronických komunikáciách.

Na základe povinnosti nediskriminácie je významný podnik povinný pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti uplatňovať voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu, alebo ich

poskytoval podniku v postavení ovládané osoby, alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať.

d) Povinnosť regulácie cien prístupu a prepojenia podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách.

Významný podnik je povinný stanoviť ceny za ukončenie volaní v individuálnej mobilnej sieti, ktoré boli zostavené v inej národnej alebo zahraničnej sieti štátov EÚ / EHP tak, ako mu určí úrad v rozhodnutí o regulácii cien podľa § 12 zákona o elektronických komunikáciách.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci EÚ/EHP. Ukončenie hlasových volaní zostavených v krajinách mimo EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Úrad navrhuje, aby všetky navrhované povinnosti boli vykonateľné nasledujúci deň po dni doručenia rozhodnutia o určení významného podniku a uloženia povinností, ak nie je uvedené inak.

Úrad navrhuje rozhodnutiami o určení významného podniku a uložení povinností zrušiť doposiaľ platné rozhodnutia úradu o určení spoločností Slovak Telekom, Orange Slovensko a O2 Slovakia za významný podnik a uložení povinností.

4.3. Odôvodnenie navrhovaných povinností

Úrad po ukončení predkladanej analýzy trhu považuje uloženie navrhovaných povinností pre podniky s významným vplyvom na predmetnom trhu za opodstatnené a nevyhnutné na zabezpečenie konkurenčného prostredia a na zabezpečenie efektívnej súťaže, ale predovšetkým na presadzovanie záujmov koncových užívateľov hlavne s ohľadom na ceny služieb ukončenia volania v mobilnej sieti.

Plnenie povinností prístupu k určitým sieťovým prostriedkom podľa § 22 zákona o elektronických komunikáciách je naďalej základným predpokladom pre zriadenie úspešného prepojenia sietí, ktoré je kľúčové pre poskytovanie verejnej telefónnej služby a následne aj vzájomnej dovolateľnosti koncového účastníka z jednej siete do každej inej siete. Absencia tejto povinnosti by mohla dočasne alebo trvale úplne vylúčiť súťaž na súvisiacom maloobchodnom trhu poskytovania verejnej telefónnej služby a spôsobiť škody nielen niektorým podnikom, ale hlavne koncovým

užívateľom. Túto povinnosť úrad navrhuje uložiť každému jednotlivému podniku s významným vplyvom na relevantnom trhu č. 2.

V rámci uloženej povinnosti prístupu k určitým sieťovým prostriedkom je významný podnik povinný prepojiť siete alebo sieťové prostriedky. Podľa ustanovenia § 2 ods. 8 zákona o elektronických komunikáciách prepojenie je fyzické a logické spojenie verejných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom umožňujúce užívateľovi siete jedného podniku komunikovať s užívateľom toho istého alebo iného podniku, alebo umožňujúce prístup k elektronickým komunikačným službám poskytovaným iným podnikom. Prepojenie je osobitný druh prístupu realizovaný medzi verejnými sieťami.

Úrad preto považuje za primerané podľa § 22 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách uložiť každému významnému podniku povinnosť viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie siete každého významného podniku, umožniť spoločné umiestnenie alebo iné formy spoločného používania pridružených prostriedkov a povinnosť za primeraných a objektívnych podmienok prepojiť sieť alebo sieťové prostriedky významného podniku s iným podnikom, resp. s potenciálnym konkurentom. Uloženými povinnosťami chce úrad zabezpečiť podmienky na to, aby každý významný podnik bol povinný viesť rokovania s podnikmi žiadajúcimi o prepojenie, ktoré v konečnom dôsledku vyústia do podpísania zmluvy o prepojení sietí, a následne ich prepojenia. Cieľom uloženia povinnosti prepojenia siete alebo sieťových prostriedkov je zabezpečenie dovolateľnosti koncových zákazníkov z akejkolvek národnej alebo zahraničnej siete.

Na základe predkladanej analýzy relevantného trhu č. 2 úrad síce dospel k záveru, že existujú kvantitatívne rozdiely v celkových trhových podieloch spoločností Orange Slovensko, Slovak Telekom, O2 Slovakia a spoločnosti SWAN Mobile (výška kvantitatívnych ukazovateľov je rôzna), ale každý jednotlivý významný podnik má 100 % trhovú podiel pri poskytovaní služieb ukončenia volania vo svojej individuálnej mobilnej sieti.

Pri uložení povinnosti prístupu úrad súčasne prihliadal na ustanovenia § 22 ods. 3 písm. a) až f) zákona o elektronických komunikáciách nasledovne:

písm. a) technickú a ekonomickú uskutočniteľnosť použitia existujúcich zariadení alebo inštalovania zariadení konkurencie s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu vrátane uskutočniteľnosti iných prístupových produktov vyššej úrovne v spojení s § 27 zákona o elektronických komunikáciách s akcentom na ods. 3 tohto ustanovenia, podľa ktorého prepojenie verejných telefónnych sietí musí byť prístupné v obvyklých bodoch prepojenia a v kvalite, ktorá nie je horšia ako prevádzkovanie verejnej telefónnej siete pre vlastnú potrebu podniku alebo poskytovanie verejnej telefónnej siete a služby podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Významný

podnik je zodpovedný za interoperabilitu služieb na strane ním prevádzkovanvej verejnej telefónnej siete až po bod prepojenia.

Úrad v rámci povinnosti prístupu ukladá významnému podniku povinnosť prepojiť svoju sieť so sieťou iného podniku na základe jeho odôvodnenej a opodstatnenej žiadosti (ak je to technicky uskutočniteľné) za účelom poskytovania verejnej telefónnej služby. V rámci prepojenia sietí poskytuje významný podnik veľkoobchodné služby ukončenia volania v individuálnej mobilnej sieti. Technická a ekonomická uskutočniteľnosť použitia existujúcich zariadení alebo inštalovania zariadení konkurencie s ohľadom na rýchlosť vývoja trhu, spôsob a typ prepojenia alebo prístupu je zohľadnená pri cenovej regulácii.

písm. b) uskutočniteľnosť požadovaného prístupu a prepojenia so zreteľom na využiteľnú kapacitu siete úrad tiež posudzoval v nadväznosti na § 27 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Podľa tohto ustanovenia je významný podnik poskytujúci verejnú telefónnu sieť povinný umožniť prepojenie a to:

- a) na základe technických požiadaviek vyplývajúcich z technických noriem a technických špecifikácií podľa § 14 ods. 2 písm. q) zákona o elektronických komunikáciách zabezpečujúcich interoperabilitu služieb,
- b) v primeranej lehote a za primeraných zmluvných podmienok, pričom prepojenie nesmie byť podmienené platbou za tie časti verejnej siete alebo tie zariadenia, ktoré nie sú na prepojenie nevyhnutne potrebné,
- c) aj v iných miestach ako v obvyklých bodoch prepojenia verejných sietí, ak o to podnik poskytujúci verejnú sieť požiada a uhradí nevyhnutné náklady takého prepojenia.

Podmienky prepojenia musí každý významný podnik uverejniť v referenčnej ponuke na svojom verejne dostupnom webovom sídle.

písm. c) počiatočné investície vlastníka zariadení vzhľadom na uskutočnené verejné investície a riziká spojené s investovaním - sú spojené s cenovou reguláciou. V použitom postupe kalkulácie regulovanej ceny za ukončovanie volania vo verejnej mobilnej sieti bude výsledná hodnota ceny ovplyvnená okrem iného aj konštantou WACC, t. j. hodnotou priemernej miery návratnosti vloženého kapitálu. V hodnote WACC je zodpovedajúcim spôsobom zohľadnené investičné riziko, ako aj všetky ostatné podstatné náležitosti pre stanovovanie ceny, ktoré znáša investujúci podnik.

písm. d) potreba dlhodobej ochrany hospodárskej súťaže vyplýva z vykonanej analýzy relevantného trhu č. 2, ako aj z ustanovení zákona o elektronických komunikáciách, hlavne z § 17 a § 18 zákona o elektronických komunikáciách, na ktoré sa úrad odvoláva hlavne pri ukladaní povinností. Plnenie povinnosti prístupu

(prepojenia) je základným predpokladom na poskytovanie hlasových služieb na predmetnom trhu, ako aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej mobilnej telefónnej služby.

písm. e) ochrana práv duševného vlastníctva nie je vo vzťahu k predmetnému trhu relevantná.

písm. f) poskytovanie celoeurópskych služieb bolo zohľadnené tým, že do vecne vymedzeného trhu boli zahrnuté všetky ukončené volania bez ohľadu na to, v akej sieti vznikli a či boli zostavené na Slovensku alebo v zahraničí.

Tento rozsah povinností plne korešponduje s charakterom služby ukončenia volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti poskytovanej vzájomne medzi operátormi poskytujúcimi verejnú telefónnu službu a môže pri potenciálnej absencii zmluvných vzťahov týkajúcich sa prepojenia v konečnom dôsledku na nevyhnutnú dobu ochrániť koncových užívateľov, a teda samotnú súťaž na trhu veľkoobchodných služieb ukončenia volania v mobilnej sieti.

Úrad ako druhú povinnosť navrhuje uložiť **povinnosť transparentnosti**, a to hlavne z dôvodu zabezpečenia dostupnosti základných a podstatných informácií každého jednotlivého významného podniku.

Podniky na základe informácií z referenčnej ponuky každého významného podniku získajú prehľad nielen o podmienkach a možnostiach vstupu na trh verejnej mobilnej telefónnej služby, ale aj základné informácie (vrátane cien) každého jednotlivého podniku pri poskytovaní služieb ukončenia volania v mobilnej sieti. **Povinnosť transparentnosti prístupu a prepojenia** podľa § 19 zákona o elektronických komunikáciách je účinným a dôležitým nástrojom na vytvorenie „náhľadu“ na existujúce podmienky na danom trhu predovšetkým tým, že sú transparentne sprístupnené informácie o podmienkach ponúkaných služieb ukončenia volania v mobilnej sieti od všetkých podnikov. Transparentnosť predstavuje základný predpoklad na zabezpečenie nediskriminácie.

Ak je účelom povinnosti transparentnosti zabezpečiť dostupnosť základných a podstatných informácií pre podniky, je to možné zabezpečiť len prostredníctvom zverejňovania referenčnej ponuky a jej prípadnými aktualizáciami, čiže ponuky so všetkými platnými zmenami, ktoré v nej nastali.

Základným princípom povinnosti **nediskriminácie** je, že každý významný podnik je povinný voči iným podnikom uplatňovať porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využíval pre vlastnú potrebu alebo ich poskytoval podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať. Z tohto dôvodu úrad naďalej požaduje, aby

každá referenčná ponuka bola prehľadná a dostatočne rozčlenená, aby podniky využívajúce veľkoobchodnú službu ukončenia volania nemuseli platiť za služby, ktoré nie sú potrebné vo vzťahu k požadovanej službe. Iba dostatočne prehľadná a rozčlenená referenčná ponuka je zárukou dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní služby ukončenia volania, ktorá predstavuje obsahovú náplň povinnosti nediskriminácie. Dostatočne široký rozsah povinných položiek referenčnej ponuky obmedzuje možnosť individuálnych rozdielov v jednotlivých zmluvách o poskytovaní služieb ukončenia volania a limituje možnosti rozdielnosti zmluvných podmienok, čím efektívne zabraňuje významným podnikom správať sa diskriminačne. Z uvedeného dôvodu úrad považuje za efektívne, aby bolo naplnenie povinnosti nediskriminácie v spojení s transparentnou prezentáciou informácií a podmienok poskytovania veľkoobchodnej služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti.

Uloženie povinnosti transparentnosti a následnej povinnosti nediskriminácie je účinným nástrojom na zabezpečenie rovnakých podmienok pri poskytovaní veľkoobchodných služieb ukončenia volania. Zabezpečenie transparentných a nediskriminačných podmienok môže pozitívne ovplyvniť ďalších potenciálnych konkurentov, čo sa v konečnom dôsledku pozitívne prejaví v prospech koncových zákazníkov vytvorením priestoru pre znižovanie cien na súvisiacom maloobchodnom trhu. Úrad ako sektorový regulátor rozhoduje ex ante, t. j. určuje rámec a konkrétne pravidlá budúceho správania sa podnikov pôsobiacich na relevantnom trhu. Úrad preto navrhuje uložiť povinnosť nediskriminácie každému jednotlivému podniku s významným postavením na relevantnom trhu č. 2.

Neuloženie povinnosti nediskriminácie by mohlo mať za následok možnosť uplatňovania diskriminačných podmienok s cieľom vylúčiť alebo obmedziť súťaž. Dobrá informovanosť všetkých podnikov v úzkej súčinnosti s povinnosťou nediskriminácie pozitívne ovplyvní možnosti týchto podnikov pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Úrad zastáva názor, že významné podniky majú ukončenie hlasových volaní poskytovať všetkým fixným aj mobilným operátorom za rovnakých podmienok, teda vrátane ceny.

V takomto prípade, keď každý podnik ukončuje volania smerované zo sietí iných podnikov, podľa názoru úradu nie je postačujúce uloženie povinností len podľa ustanovení § 19 až 22 zákona o elektronických komunikáciách, a preto úrad navrhuje uložiť aj povinnosť cenovej regulácie použitím odporúčaného modelu BU LRIC pure v súlade s platným odporúčaním Komisie zo 7.5.2009 o regulačnom zaobchádzaní s prepojavacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES). Priamo z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách vyplýva povinnosť úradu prihliadnuť pri regulácii elektronických komunikácií na odporúčania a usmernenia Európskej komisie vrátane technických

noriam a technických špecifikácií pre siete a služby, ktorých zoznam zverejňuje Európska komisia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Cieľom úradu je zabezpečiť, aby veľkoobchodné poplatky za ukončenie volania boli stanovené na úrovni nákladov, ktoré by znášal efektívny operátor poskytujúci službu ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti, teda aby poplatky za služby ukončenia volania vo verejnej mobilnej sieti boli nákladovo efektívne.

Predmetná cenová regulácia sa vzťahuje aj na ukončenie volaní zostavených v členských štátoch EÚ/EHP - momentálne 28 členských štátov EÚ: Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovenská republika, Slovinsko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, Španielsko, Švédsko, Taliansko a štáty Island, Lichtenštajnsko a Nórsko vrátane tzv. veľmi vzdialených regiónov v zmysle článkov 349 a 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie platnej od 1.1.2009 (Lisabonská Zmluva), ktoré sú súčasťou EÚ a tzv. jednotného trhu ako: Azory, Francúzska Guyana, Guadeloupe, Kanárske ostrovy, Madeira, Mayotte, Martinik, Réunion a Sv. Martin.

Podľa článku 355 Lisabonskej zmluvy Európska rada môže na základe iniciatívy dotknutého členského štátu vydať rozhodnutie, ktorým sa zmení vyššie uvedený zoznam veľmi vzdialených regiónov (vypustením, resp. doplnením konkrétneho regiónu). Ostrov Svätý Bartolomej je rozhodnutím Rady č. 528/2012/EÚ od roku 2012 vypustený zo zoznamu veľmi vzdialených regiónov. Ostrov Mayotte je rozhodnutím Rady č. 162/2014/EÚ od roku 2014 súčasťou zoznamu veľmi vzdialených regiónov.

Podľa § 23 zákona o elektronických komunikáciách ak úrad na základe analýzy relevantného trhu súvisiaceho s prístupom alebo prepojením podľa § 17 zistí, že na tomto trhu nie je efektívna hospodárska súťaž a uloženie jednej alebo viacerých povinností podľa § 19 až 22 nepostačuje na to, aby významný podnik určený podľa § 18 nepožadoval neprimerane vysoké alebo neprimerane nízke ceny súvisiace s prístupom alebo prepojením v neprospech koncových užívateľov, môže regulovať ceny významného podniku podľa § 12.

Bez uloženia povinnosti cenovej regulácie by mohli významné podniky na tomto trhu účtovať neprimerane vysoké ceny za ukončenie volania vo verejnej mobilnej sieti, čo by sa v konečnom dôsledku mohlo prejaviť v neprospech koncového užívateľa.

Návrh rozhodnutia o regulácii cien podlieha režimu samostatných národných a nadnárodných konzultácií. Po ukončení konzultácií s Európskou komisiou úrad vydá rozhodnutie o regulácii cien v samostatnom konaní.

Úrad navrhuje, aby sa rozhodnutie o regulácii cien vzťahovalo na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej národnej mobilnej alebo fixnej sieti a na služby ukončenia hlasových volaní v jednotlivých mobilných sieťach významných podnikov zostavených v inej zahraničnej mobilnej alebo fixnej sieti v rámci EÚ/EHP. Ukončenie volaní zostavených v krajinách mimo EÚ/EHP navrhuje úrad z cenovej regulácie vypustiť.

Ukončovanie hlasového volania v individuálnej verejnej mobilnej sieti zahraničných operátorov v krajinách mimo EÚ/EHP nepodlieha takým regulačným povinnostiam, akým podliehajú pri poskytovaní ukončenia hlasového volania v individuálnej mobilnej sieti operátori na Slovensku a v krajinách EÚ/EHP, a teda pri regulácii cien ani nie je dôvod na ne nahliadať ako na ekvivalentné volania z krajín EÚ/EHP.

Volania vznikajúce v iných krajinách ako EÚ/EHP a ich ukončovanie predstavujú osobitnú a jasne odlišiteľnú ponuku a tiež osobitnú situáciu na trhu ukončovania volaní, špecificky pri nastavovaní ceny, kde nie je možné spoliehať sa na reguláciu v rámci EÚ/EHP, ktorá na tieto krajiny nemá žiadny dosah. V týchto prípadoch je podľa názoru úradu potrebné umožniť komerčné rokovania podnikov na oboch stranách. Je teda potrebné zabezpečiť zmluvnú voľnosť oboch strán pri negociácii nastavenia predmetných cien, teda i zo strany podnikov na Slovensku.

Jednostranná regulácia spôsobuje podľa názoru úradu nevyváženosť zmluvného vzťahu voči neregulovanému podniku pôsobiacemu mimo krajín EÚ/EHP spočívajúcu v nemožnosti moderovať pri komerčných rokovaniach cenu za ukončovanie volania v jeho neregulovanej sieti, čo v konečnom dôsledku môže mať negatívny dopad na výšku/nárast ceny aj pre maloobchodných zákazníkov v sieťach národných operátorov, kam sa nadiktovaná neregulovaná cena za ukončovanie volaní mimo krajín EÚ/EHP ako veľkoobchodný náklad premietne. Jediným spôsobom jej moderácie je možnosť komerčne o nej rokovať. Z uvedeného dôvodu úrad navrhuje upustiť od jednostrannej cenovej regulácie ukončovania volaní vznikajúcich v krajinách mimo krajín EÚ/EHP a ponechať voľnosť negociácie vzájomných cien ako jediného prostriedku vytvorenia trhového tlaku na ich výšku.

Keď budú mať národní mobilní operátori možnosť komerčne negociovať ceny, budú tieto ceny prirodzene obojstranne vyvážené dohodou pri vzájomných rokovaniach, čo bude mať v konečnom dôsledku pozitívny dopad aj na koncových zákazníkov.

Podľa názoru úradu vypustenie cenovej regulácie volaní ukončených v mobilnej sieti, ktoré boli zostavené v krajinách mimo EÚ/EHP, je plne v súlade s cieľmi a regulačnými princípmi zakotvenými v legislatíve EÚ ako aj v článku 8 rámcovej smernice.

Hlavným cieľom a zmyslom navrhovanej cenovej regulácie významných podnikov je, aby úrad vytvoril podmienky na znižovanie maloobchodných cien pre koncových zákazníkov krajín EÚ/EHP, pretože jedným zo vstupov pre stanovenie maloobchodnej ceny je práve výška veľkoobchodného poplatku. Čím bude veľkoobchodný poplatok za ukončenie volania vo verejnej mobilnej sieti nižší, tým bude vytvorený väčší priestor na to, aby túto skutočnosť jednotlivé podniky poskytujúce verejnú telefónnu službu premietli do maloobchodnej ceny za odchádzajúce volania do mobilnej siete.

Všetky navrhované povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu a podporujú záujmy koncových užívateľov. Uloženie všetkých navrhovaných povinností má za cieľ zabezpečenie otvorenej a funkčnej súťaže na súvisiacom maloobchodnom trhu hlasových volaní, zefektívnenie konkurenčného prostredia a potlačenie protisúťažného správania nielen na relevantnom trhu č. 2, ale aj na súvisiacom maloobchodnom trhu verejnej mobilnej telefónnej služby. Úrad pokladá uloženie týchto povinností za odôvodnené a primerané stavu súťaže na predmetnom trhu, ako aj riešeniu potenciálnych súťažných trhových problémov. Vzájomná súčinnosť všetkých navrhovaných povinností je podľa názoru úradu predpokladom pre ďalší rozvoj konkurenčného prostredia pri poskytovaní verejnej telefónnej služby. Ide o povinnosti, ktoré naplňajú účel ex ante regulácie v súlade s regulačným rámcom a odrážajú skutočný stav súťaže na relevantnom trhu. Uloženie všetkých navrhovaných povinností je v súlade so stavom súťaže na veľkoobchodnom trhu č. 2 a ich efekt naplňa vyššie uvedené princípy.

V Bratislave 31.1.2019

Mgr. Ing. Ivan Martyák
riaditeľ odboru ekonomickej regulácie